

T E V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS

Telefonas LACKAWANNA 4-5529

No. 45

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in
Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Lapkričio (November) 6, 1936.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the
Post Office at New York, N.Y., under the Act of March 3, 1879.

Vol. XXVII

Rooseveltas Vėl Išrinktas
Prezidentu

NEW YORK, N. Y. — Lapkričio 3 dieną Jungtinės Valstijos rinko prezidentą, kai kurios valstijos gubernatorius, senatorius, atstovų būto atstovus ir kai kurios valstijos bei miestų viršininkus. Prieš rinkimus įsitępimas visame krašte buvo didesnis, negu kuomet nors pirmą kartą Jungtinių Valstijų istorijoje: esamoji administracija likėsi už Naująją Dalybą ir bendrus naujovės administravimą budus, kuomet republikonų partija visa tai kritikavo ir rengėsi efektingai Rooseveltą vedant, kaip jie vadina, kairėjancią administraciją efektingai nušluoti.

Visame krašte balsuotojų skaičius susiregistravo didesniais skaičiais, negu bent kuriose pirmesniuose rinkimuose — apie 51,000,000. Balsuojant, bendrai imant, irgi daugiau balsų paduota, negu kuomet nors pirmą kartą. Rašant šitai, lapkričio 4 dienos rytė, jau turima apytiksliai balsavimo daviniai, kurie nurodo, kad rinkimus efektingai laimėjo demokratų partija.

Demokratai laimėjo nemažą

skaičių senorių, atstovų į kongresą, gubernatorių ir kitų žymių vietų. New Yorko valstijoje gubernatorių perrinktas demokratas Lehmanas. Demokratai partiją daugiausia parėmė didieji industriniai centrai. Už juos taipgi balsavo nemažai skaičius vakarinių valstijų, kurios seniau budavo republikonškos. Kai kurios valstijos ir rytuose palinko prie demokratų.

Šie rinkimai parodo, kad Jungtinių Valstijų liaudis eina ne vien už Rooseveltą, kaip individualu, bet kaip už Naująją Dalybą ir dabartinę administracijos pradėtą darbų palikimą.

Šitai rašant, kai kurių mažųjų provincijų ir mažų miestelių balsai galutinai dar nesuskaityti, bet tai, galimas daktas, didelio skirtumo bendruose balsavimuose nepadarys.

Scrantonio Lietu-
viai Laimėjo

SCRANTON, PA., lapkr. 3 d. (Telegrama). — Antanas Janušaitis (Yonushat) išrinktas į Pennsylvania legislaturą. Gavo 12,000 balsų. Scrantonio lietuviai, būtent Maine, Vermont ir New Hampshire, kuriuos jami duoda vos 12 elektorių.

Demokratai laimėjo nemažą

Ispanijos Civilio Karo Žinios

Sukilėliai Vis Artinasi Madrido.

MADRIDAS, spalio 31. — Cenzūros praeista žinia iš Madrido nurodo, kad smarkus susirėmimai įvyko šiaurinėje dalyje Aranjuez ir pietinėje prie Madrido. Sukilėliai pagrobė geležinkelio stotį Sesena ir tokiu būdu lojalistus atskyrė nuo jūrų. Sukilėliai taipgi paėmė Parla, kuris randasi tarpe Toledo ir Madrido ir nuo kurio į sostinę tik 10 mylių. Sukilėliai taipgi pavyko paimiti keletą miestelių kitose vietose. Šiuos miestelius lojalistai buvo atėmę iš sukilėlių, kuomet juos buvo andai užpuolę.

Bombardavo Madridą.

MADRIDAS. — Sukilėlių laukui spalio 30 dienos rytė pirmą kartą puolė miestą, mėtydami bombas iš lėktuvų. Tai buvo padaryta po to, kai Madridas atsisakė pasiduoti geruoliams. Mėtomomis iš oro bombomis virš 100 žmonių užmušta ir keli šimtai sužeista. Tarpe užmuštųjų yra didžiama kudių ir moterų.

300 Rusų Paimta Nelaivėn.

LISABONA, Portugalija. — Pietiniame karo fronte spalio 30 dieną lojalistai buvo smarkiai puolę sukilėlius. Lojalistai atmušti ir nemažą jų paimta nelaivėn. Tarpe sumytųjų esą apie 300 rusų karių. Taip pranešė sukilėlių vadas gen. Vare-

la, kuris tame fronte sukilėliams vadovauja.

Paimta Rusiškų Tankų.

GIBRALTARAS. — Ispanų sukilėlių vadovybė praneša, kad pietvakarinėje fronte lojalistai naudoja naujus tankus, kurių turi apie 40. Sukilėlių kariuomenė tokius tris tankus iš lojalistų paėmusi.

Italija Pulsianti Kataloniją.

PARYŽIUS. — Ispanijos ambasada Paryžiuje paskelbė, kad yra gavusi iš pasitikėtinų šaltinių žinių, buk Italijos narlaivės (subdarinai) Gaeta, Italijoje, laukia įsakymo pradėti Katalonijos pakraščiuose blokadą, arba gal ir tiesioginiai pulti šį Ispanijos autonominį kraštą, kuris nėra prisidėjęs prie sukilėlių. Ta pati Ispanijos ambasada pareiškia, kad Ispanijos cėvilis karas dabar yra pasiekęs to laipsnio, kuomet labai lengvai gali pavirsti tarptautiniu konfliktu.

PARYŽIUS. — Čia esama žinių, kad lojalistai turi suorganizuoti naują armiją Viduržemio jūros pakraščiuose. Sulig pranešimo iš Madrido — ši nauja armija netrukus pulsianti sukilėlių kariuomenę iš užpakalio ir juos sutruškinsianti. Anot to paties pranešimo, tai armijai dalis lėktuvų gauta iš Jungtinių Valstijų.

PETRAS RIMŠA

Genialus lietuvis skulptorius, kurio kūrinių paroda dabar atidaryta New Yorke. Apie šią parodą plačiau rašoma kitaj šio „Tėvynės“ num. vietoj.

80,000 Žodžių
Agitacijai

WASHINGTON, D. C. —

Praėjus prezidento rinkimams kampanijai, apskaičiuojama, kad laike savo prakalbų abu kandidatai — prez. Rooseveltas ir Kansas valstijos gubernatorius Landon — pasakė daug prakalbų ir tose prakalbose abu pavartojo po apie 40,000 žodžių. Savo prakalbose p. Rooseveltas pradžioje ekonominio gyvenimo pagerėjimą, lygindamas padėtį su tais laikais, kada prezidentavo prez. Hooveris. Jis apgindinėjo pasėlops jitarimas dideles išlaidas, pareikšdamas, kad tos išlaidos subalansuojamos su kilančiomis nacionalinėmis įplaukomis. Jis žadėjo ir toliau palaikyti Naujosios Dalybos dvias. Gubernatoriaus Landonas smarkiai Naująją Dalybą, kaip radikališką padarą, kaip kenkiančią biznį ir pi-liečių laisvėms. Smarkiai taipgi dideles išlaidas. Jis žadėjo, kad jo administracija „amerikonišku būdu“ kraštą valdytų.

Spalio 31 dieną streikas jau yra palietęs 18 laivų.

Streikuoją Uostų
Darbininkai

SAN FRANCISCO, CAL. — Spalio 30 d. Ramiojo vandenyno pajuriuose sustreikavo uostų darbininkai, kurių skaičius siekia iki 27,000. Skaudžiausiai streikas palietė San Francisco ir Los Angeles uostus, per kuriuos daugiausia prekių įvežama ir išvežama. Visose streiko vietose streikininkai išstato daug pikietininkų. Streikas paskelbtas po ilgų ir atidėliojamų derybų tarpe darbininkų ir darbdavių. Darbininkai reikalauja trumpesnių darbo valandų ir geresnio atlyginimo. Darbo sekretorė Perkins ima iš visų priemonių, kad streiką tuojau baigtų.

JONAS BUDRYS

Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke. Ponui Budriui vadovaujant, tapo atiduotas Klaipėdos kraštas ir francūzų okupacijos ir prijungtas prie Lietuvos.

Karo Lėktuvai
Europoje

WASHINGTON, D. C. — Jei Europoje prasidėtų visuotinis karas, tai tuojau į to krašto padangius iškiltų 17,000 kariškų lėktuvų. Sulig Washingtono turimų žinių, penkios didžiosios Europos valstybės šalys kariškų lėktuvų turi sekamai:

Rusija	4,500
Anglija	4,000
Italija	3,600
Prancūzija	3,600
Vokietija	2,800

Be to, jei karas tęstųsi metus ar daugiau — lėktuvų skaičius, aiškus dalykas, žymiai padidėtų. Vadinas, sekantis Europos karas didžiūmoje būtų atliekamas ore.

Prancūzija, prisibijodama, kad ji nėra ganėtinai stipri ore, pastaruoju laiku planuoja įsigyti dar 1,000 kariškų lėktuvų.

6,000,000 Darbin.
Gavo Darbus

CHICAGO, ILL. — Praeitį savaitę čia kalbėjo Jungtinių Valstijų Darbo Departamento sekretorė p-lė Perkins demokracijos moterų susirinkime. Sakė, kad kalboje, tarp kita ko, ji pareiškė, kad nuo to laiko, kai prezidentas Rooseveltas užėmė vietą jau 6,000,000 darbininkų yra sugrįžę prie darbų privatinėse pramonėse. Be to, dar apie 3,000,000 darbininkų dirba naudingą darbą prie viešųjų ir pašalpų darbų.

GRUODŽIO MĖN. IVYKUS
BALTIJOS UŽSIENIŲ
REIKALŲ MINISTERIŲ
KONFERENCIJA.

KAUNAS. — Šių metų rugsėnio mėn. Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministrų konferencija yra numatyta sušaukti gruodžio mėn. pradžioje Estijos sostinėje Talyne. Šioje konferencijoje Baltijos užsienio reikalų ministrai svarstys eilę klausimų, susijusių su tarptautine politine padėtimi. Ši padėtis Baltijos valstybės dabar dar daug daugiau domina, nes, kaip žinoma, rugsėjo mėn. Latvija, kaip Baltijos santarvės atstovas, buvo išrinkta į Tautų Sąjungos tarybą. Be tarptautinės politikos klausimų, konferencijoje bus aptartyti ir visos trys valstybės liečiantieji tarpusavės politikos ir ekonomijos reikalai.

Italija Didina Karo
Laivyną

ROMA, spalio 31. — Italija planuoja padidinti savo karišką laivyną nuo 60,000 iki 100,000 karininkų ir jurevių. Laivų skaičius taipgi bus padidintas skale, kad paimtims kariškimams ir jureiviams būtų kur sutilpti. Laivynas didinama tuo tikslu, kad susilyginus su Anglijos jėgomis Viduržemio juroje.

ROMA. — Didelis etiopų partizanų būrys užpuolė italus ties Addis Ababa. Puolikus vadovavo tulas F. Marian. Kova tęsėsi 7 valandas. Iš abiejų pusių liko daug nukautų. Italai sakė, kad užmušę apie 500 etiopų. Pirmą kartą italams pavyko pasisaukti daugiau kariuomenės, etipiškai pasitraukė į kalnus.

Kaune Paminėta SLA. Sukaktis

KAUNAS, spalio 18 d. Vytauto Didžiojo universitete, Kaune, buvo iškilmingai atidarytos Užsienio lietuvių studijos. Į jų atidarymą prisirinko daugybė studentų, universiteto profesorių ir žymų visuomenės veikėjų. Atidaryme dalyvavo 15 studentų korporacijų vėliavos.

Pradžioje Draugijos Užsienio Lietuviams Remti akademinių skyriaus pirmininkas Ant. Paleckas savo įžangos žody pažymėjo, kad šiose studijose bus tiriami ir nagrinėjami patys gyviausi ir svarbiausi užsienio lietuvių klausimai. Į studijų atidarymo garbės prezidiumą buvo pakviesti: universiteto rektorius prof. M. Roemeris, Pasaulio Lietuvių Sąjungos pirmininkas adv. R. Skipitis, ats. gen. prof. T. Daukantas, Dr. A. M. Račkus, sportininkas Pr. Lubinas, prof. K. Slezevičius, prof. St. Šalkauskis ir Ant. Kasakaitis.

Atidarymas užsienio lietuvių studijų Vytauto Didžiojo universiteto rektorius prof. R. Roemeris savo žody nurodė, kad paskutiniu metu jau daug kas yra daroma užsienio lietuvių reikalais, jau yra pasitaisyti platesnė Lietuvos visuomenės iniciatyva, kuri yra sveikintina. Lietuvos išeivijos klausimui spresti reikia nustatyti pačią emigracijos ir emigrantų programą, reikia ją racionalizuoti ir įvesti į valstybės politikos programą. Baigdamas studijų atidarymo žodį, rektorius prof. M. Roemeris Vytauto Didžiojo universiteto vardu pasveikino SLA ir S. L. R. K. A. jų 50 metų veikimo sukaktuvių progą.

Po rektoriaus atidarymosios kalbos buvo sugiedotas tautos himnas, o Vytauto Didžiojo universiteto choras sudainavo dvi J. Žilėvičiaus dainas: „Anoj pusėj ežero“ ir „Pasakyt mergelė“. Karo muziejiaus orkestras sugrojo himną „Lietuviai esame mes gimę“.

Į susirinkusius gražia kalba prabilo Pasaulio Lietuvių Sąjungos ir Draugijos Užsienio Lietuviams Remti pirmininkas adv. Rap. Skipitis, kuris tarp kita ko pareiškė:

„Pirmiausia tebūne man leista pasveikinti Draugijos Užsienio Lietuviams Remti Akademinių skyrių už organizavimą paminėjimo didžiųjų Amerikos lietuvių organizacijų 50 metų jų darbo sukaktuvių ir už organizavimą užsienio lietuvių studijų. Didžiosios Amerikos lietuvių organizacijos — Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimas Amerikoje — 50 metų padarė lietuvių išlaikymui milžiniškų darbų. Be to, organizacijų reikšmė ir dabar tebėra labai didelė. Tų organizacijų valdai ir darbininkai verti didelės pagarbos, o Lietuvos visuomenei pravartu daugiau žinoti, tiek apie tų organizacijų istoriją, tiek apie dabartinę jų veiklą. Todėl mūsų akademinių jaunomenės sumanytas tų organizacijų sukaktis yra labai pagirtinas“.

Toliau kalbėjo Amerikos lietuvių sportininkas Pranas Lubinas. Jį susirinkusieji sutiko didelėmis, truksmingomis ir karštomis ovacijomis. Pranas Lubinas savo kalboje pažymėjo, kad jis mato, jog Lietuvos lietuviams rūpi užsienio lietuvių reikalai, jų vargai ir rūpesčiai. Toliau, P. Lubinas paaiškino, kodėl Amerikos lietuvių jaunimas mažai moka arba visai nemoka lietuvių kalbos. Jis sako, kad čia gimusi jaunomenė neturi iš kur lietuvių kalbos išmokti. Tėvai kalba tik siaura kalba, vartoja mažai žodžių, o einantiems mokslus tų žodžių dažnai pritrūksta. Antra, jie neturi knygų, iš kurių Amerikos lietuvių jaunimas galėtų tinkamai pramokti lietuvių kalbos. Taip pat Amerikos lietuvių jaunimui reikia surasti galimumo daugiau sužinoti apie Lietuvą, jos istoriją ir jaunimą. „Aš matau, kokia graži ir turtinga mano tėvų kalba. Man gaila, kad aš tiek mažai žinau lietuviškai. Aš dar kurį laiką pabūsiu Lietuvoje, jį man padėsit, o aš tikiu, kad per tą laiką gerai išmoksiu lietuviškai ir padėsiu lietuvių kalbos mokytis kitiems Amerikos lietuvių jaunuliams“ — pareiškė Pranas Lubinas.

Žodžių užsienio lietuvių studijų atidarymą dar sveikino buvęs Lietuvos atstovas Pietų Amerikoje gen. prof. Teodoras Daukantas, kuris trumpai priminė apie Pietų Amerikos lietuvių gyvenimą.

Studijų atidarymą raštu sveikino Vilniaus lietuvių studentai, žemės ūkio akademijos rektorius ir daug Lietuvos organizacijų.

Po sveikinimų Dr. A. M. Račkus skaitė paskaitą apie Susivienijimą Lietuvių Amerikoje ir apie Susivienijimą Lietuvių Rymo Katalikų Amerikoje, šių organizacijų 50 metų sukaktuvės paminėti. Prelegentas savo paskaitoje nusiėmė, kaip Amerikos lietuvių kūrėsi dabartinėse savo kolonijose, kaip išliko reikalas visiems burtis ir lietuviškas draugijas. Toliau, Dr. A. M. Račkus plačiai nušvietė SLA ir SLRKA veikimą, jų įsikurimo istoriją ir šių organizacijų didelių nuopelnus Lietuvai ir Amerikos lietuvių lietuvių išlaikymui. Drauge prelegentas nurodė ir Amerikos lietuvių spaudos vaidmenį lietuvių stiprinimo dalybe. Paskaita buvo išklausyta su visu atidumu. Tsb.

STATYS GALINGĄ KAUNO
RADIO STOTĮ.

Dabartinė Kauno radio stotis yra gana silbna ir net nevisiškai Lietuvos vietose yra gerai girdima. Tuo tarpu kaiminiuose valstybių radio stotys yra gana stiprios ir kaunišką nustelbia. Del to jau anksčiau buvo kildes sumanymas statyti galinę Kauno radio stotį. Dabar šios stoties statymo klausimas jau yra galutinai išspręstas. Yra nutarta jos statybą pradėti ateinančiais metais.

T E V Y N Ė

Savaitinė Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organo, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. VITAITIS — Redaktorius,
307 W. 30th St., New York, N. Y.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi būti adresuoti Redakcijos vardu ir turi būti su antraštiniais parašais ir adresais. Prisiunčiamas raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuostatais. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korrespondencijos, eilės, pranešimai ir t. t., naikina ir autoriams negrąžina, jei nėra pridėta pakito ženklelių jų sugrąžinimui.

PASITIKĖJIMO REIKŠMĖ

Pasitikėjimas yra pagrindinės reikšmės dalyku visame žmonių gyvenime. Kad ir svarbiausias visuomenės bendras reikalas žymiai aukena, kuomet netenka visuomenės pasitikėjimo. Net atskiras žmogus palieka be draugų, be paramos gyvenime, kuomet jis savo elgesiais slugriauna kitų žmonių pasitikėjimą juo. Ištikro, ko gi vertas toksis žmogus, kurio negalima pasitikėti jokių žvilgsniu.

Juo labiau reikalingas visuomenės pasitikėjimas tokiais organizacijomis, kurios užtikrina savo nariams medžiaginę paramą už tam tikras mokamas narių duokles. Tokių atvejų pirmiausioje vietoje stovi žmonių medžiaginiai interesai, nes nariai į tokias organizacijas sumoka nemažus pinigus ir tikisi iš jų medžiaginės pagalbos nelaimės valandose. Tokiose organizacijose tautiniai, kultūriniai ir idejiniai interesai užima antra vietą. Į tokias organizacijas dedasi įvairių tikybinių ir politinių įsitikinimų žmonės, svarbiausiu reikalu laikydami savitarpinį medžiaginį susisilpimą.

Mūsų Susivienijimas kai kartas yra tokia organizacija, kurios išsilaikymas ir augimas svarbiausiai remiasi jos narių ir plačiosios visuomenės visišku pasitikėjimu ja. Kuomet organizacijos viršininkai, veikėjai ar nariai kelia vaidus ir nesutikimus partiniais, ar asmeninių ambicijų sumetimais, neišvengiamai mažina organizacijos pasitikėjimą visuomenėje. Visa eilė šio SLA. Aukšinio Konkurso organizatorių tai patyrė, kuomet ėmėsi platesniu mastu organizatyvio darbo. Visuomenė supranta, kad netik nemalonu prigulėti prie tokios organizacijos, kurioje amžinai verda vaidai, bet ir išlaikymas tokios organizacijos nuolat statomas pavojun.

Nors mūsų Susivienijimui dėl tų vaidų ir nuolatinių jo diskreditavimo spaudoje jokios pavojus negrūmoja, bet jo uždymui neapsakomai tuomi pakenkta. Jei dabar einantis SLA. Aukšinis Konkursas neduos tokių davinų, kokių tikėjomės, tuomi galės pasididžiuoti tie Susivienijimo „prieteliai“, kurie spaudoje visokias „baisenybes“ skelbė ir skelbia organizacijos reikalais, kurie visokių kalbų pripasakojo apie buvusius ir dabartinius SLA. viršininkus. Susivienijimo darbų ir ugdymo trukdytojais yra vienatini tie neramūs partizantai, kurie amžinai vis ieško visokių priekabių prie Susivienijimo ir jo viršininkų bei veikėjų. Pats liudniausias faktas yra tas, kad beveik išimtinai tais Susivienijimo pirmyneisios trukdytojais yra patys SLA. nariai, kurie negali susivaldyti savo partinių užmačių įkaitime.

Todėl prašomi Susivienijimui prietelingsos spaudos bendradarbiai ir laikraščių redaktoriai susilaikyti nuo SLA. diskreditavimo ir vaidų kūrystimo jo narių tarpe bent iki pabaigai šių metų. Atminkite gerbiameji, kad SLA. viršininkai ir visi veikėjai visas savo jėgas įtempe dirba, kad sekmingai baigti S. L. A. Jubiliejinių Metų darbus. Tie darbai yra svarbus ir reikšmingi organizacijai, būtent su galimai didžiausia nauda Susivienijimui užbaigiamas SLA. Aukšinio Konkurso ir išleidimas SLA. Aukšinio Jubiliejinių Albumo. Susivienijimui draugingi laikraščiai bei jo bendradarbiai daug pagalbėti SLA. viršininkams ir veikėjams šių darbų paramai palankių žodžių tirdami. Prašome visų geros valios visuomenės veikėjų ir laikraščių pagalbėti SLA.

veikėjams šiuose svarbiuose Susivienijimo jubiliejiniuose darbuose.

Kiekvienas geros valios laikraštinkas ir visuomenės veikėjas gali bent tiek padaryti: jei nenorite ar negalite SLA. veikėjams tuose darbuose pagelbėti, tai bent netrukdykite jų darbų. Susilaikykite nuo skleidimo tokių žinių apie Susivienijimą, kurios diskredituoja mūsų organizaciją, kurios mažina visuomenėje pasitikėjimą ja. Bent šitai padarydami jau nemažai pagalbėsite SLA. veikėjams baigti svarbiuosius SLA. jubiliejinius darbus.

VISŲ NARIŲ PAREIGA

Vienos SLA. kuopos organizatoriaus rašo sekamu svarbiu reikalu: „Puikų sumanyimą „Tėvynės“ redakcija iškėlė, kad lapkričio mėnesį padaryti SLA. jubiliejinių mėnesių, kurio metu kiekvienas SLA. narys kuo nors pasidarytų savo organizacijai. Laiku ir inspiruojanti atšaukima į visus SLA. veikėjus ir narius patiekė ir SLA. Prezidentas, adv. Bagočius. Ištikro, jei bent pusė SLA. narių paklausytų tų gražių paraginių ir pasidarytų naujų narių gavimo vajuje ir Albumui prenumeratorių gavimui, tai visi galėtumėm pasidžiaugti tokio pasidarbavimo daviniais. Ir lengva kiekvienam SLA. nariui prikabinoti bent vieną savo pažįstamą prisirašyti prie SLA., arba gauti prenumeratorių Albumui. Bet išjudink narius prie tokio pasidarbavimo, jei mandras esi. Jei galima, nurodykite priemones, kaip būtų galima narius įkvėpti pasirūpinti šiuo privačiu pareigų atlikimui.“

SLA. konstitucija nurodo, kad kiekvieno nario pareigomis yra: *platinėti Susivienijimo uždavinius, jo tikslus ir naudingumą bei būti veikliu organizacijos garsintoju ir ugdytoju, kalbinant tinkamus asmenis pastoti SLA. narius.* Kiekvienas SLA. narys privalo šias konstitucijos uždavimus jam pareigas atlikti. Tačiau prievarta vargiai būtų galima narius priversti šias pareigas atlikti. Mums rodos, kad draugingi paraginiai, kuopų susirinkimuose priminimai nariams šių pareigų daugiau gali teigiamai paveikti ir narius, negu prievarta.

SLA. kuopų viršininkai turėtų nepraleisti nei vieno kuopos susirinkimo šių pareigų nariams neprimindami. Visuomet reikėtų perskaityti kuopos susirinkime „Tėvynėje“ telpanti redakcijos ar SLA. viršininkų rašiniai, kuriais nariams primenamos pareigos ir nariai paraginti organizacijos svarbiuosius darbus paremti. Tokie skaitymai pavairins susirinkimus ir kartu višius narius bus primintos jų privalingos pareigos darbuotis organizacijai. Neabejotinai yra tokių narių, kurie tų rašinių neskaity. Kuomet kuopų susirinkimuose svarbesni organizacijos reikalais rašiniai iš SLA. organo bus perskaityti, tai visi nariai juos išgirs ir susidomės savo pareigomis.

Reikia visuomet kalbėti apie svarbiuosius organizacijos darbus, reikia prie kiekvienos progos juos garsinti ir raginti narius, kad jie atliktų konstitucijos uždavimus jiems pareigas. Tik tokiu būdu bus galima didesni skaičių narių išjudinti prie veikimo ir bus galima įtraukti juos į visus organizacijos nauda darbus.

Dar kartą prašome visus SLA. veikėjus ir narius bent šiuo lapkričio mėnesio laikotarpiu viso išsilaikyti pasidaryti naujų narių gavimo vajuje ir Albumo išleidimo reikalais. Kuopų valdybos ir organizatoriai niekuomet nepajęs atlikti to, ką gali atlikti visi nariai bendromis jėgomis dirbdami. Padarykime šį lapkričio mėnesį produktinį SLA. darbą: mes mėnesio visoje Susivienijimo istorijoje! To lengvai pasieksime, jei kiekvienas narys atliks savo dalį: prikalkins bent vieną naują narį, arba užprenumeruos SLA. Albumą savo pažįstamam. SLA. nariai, pasirodyskite lietuviškam pasauliui, kad mes dar pajėgiame didelių darbų dirbti.

RIMŠOS KURINIŲ PARODA

Visų tautų kultūrinis brangenybės sukuria atskiri asmenys. Visų tautų kultūringumą atžymi etik pažanga moksle, bet ir literatūra, menas ir viskas, kas tik yra gyvenime graži, kilni. Taigi skulptūra, kaip viena svarbiųjų tautos meno šakų, užima labai svarbią vietą tautos kultūringumo atžymėjimui.

Genialus mūsų skulptorius, Petras Rimša, savo kuriniais suteikia progą ir Amerikos lietuviams pasirodyti prieš kitataučius, svarbiausiai amerikonių akyse, kad lietuvių yra kultūringa tauta. Kur tauta turi tokius menininkus, kaip skulptorius Rimša, ir suteikia galimybes tokiam menui vystytis, kiekvienas pripažins tokią tautą kultūringa. Be visuomenės paramos, be įvertinimo tautoje kultūrinio darbo ir didžiausio genijaus pastangos nueity niekais. Taip visi kultūriniai darbus kiekvienoje tautoje įvertina.

Šiomis dienomis eina New York'e skulptoriaus Petro Rimšos kurinių paroda. Kiekvieno nuosirdaus ir kultūringo lietuvių pareiga šią parodą lankyti. Pasirodykite kitataučiams ir amerikoniams, kad mes savo menininkų darbus, jų sukurtas meno brangenybes suprantame ir branginame.

LAISVĖS STOVYLA

Spalio 28 d. sukako 50 metų kai atidengta visame pasaulyje pagarsėjusi Laisvės Stovyla, kuri didingai stovi iškilus laisvės žibintą netoli New Yorko nedidelėje Bedloe saloje. Šia francūzų skulptorius Frederic Auguste Bartholdi stovyla Amerikai padovanotoj Francis valdžia. Kiekvienas atkeliaujantis per New Yorko uostus į Ameriką pirmiausiai pamato Amerikos laisvės simbolį — Laisvės Stovylą.

Šios sukakties iškilmingame atžymėjime dalyvavo prezidentas Rooseveltas ir miesto bei valstijos augstieji valdininkai. Šiandien triumfuojanti Laisvės Stovyla 50 metų atgal vos įstengta pastatyti. Jos pastatymui reikėjo \$100,000 ir pastangomis genialaus laikraštinko, „New York World“ redaktoriaus, Juozo Pulitzer, visuomenė tą sumą suaukojo ir stovyla tapo pastatyta. Šiandien visa Amerika šia stovyla didžiuojasi.

Pilietinių laisvių Amerikoje simbolis — Laisvės Stovyla ir po šiai dienai pasilieka lygiai įdomi ir reikšminga, kaip ir 50 metų atgal buvo. Linkėtina, kad ji amžinai tuo simboliu demokratinei Amerikai pasiliktu.

RINKIMŲ TRUKŠMUI PRAEJUS

Šioje valandoje, kuomet rašomi šie žodžiai, dar niekas negali užtikrinti kuris didžiųjų partijų kandidatas: republikonas Landonas ar demokratas Rooseveltas rinkimus laimės. Tačiau kuomet skaitytojas šiuos žodžius skaitys, rinkimų trukšmas jau bus praukęs. Be abejonės kiekvienas lengviau atsikvės rinkimų kampanijai užsibaigus, nežiurint kas rinkimus laimės. Turbut niekur pasaulyje nepasireiskia tokią įkiri, trukšminga ir ilga rinkimų kampanijos kovą, kokią turime Amerikoje.

Šiuose rinkimuose, kaip ir kituose, nestigo visokių priekaištų, visokių išmishų ir demagogijos. Net pats prezidentas Rooseveltas neapsėjo be demagogijos savo kalbose. Taip ir jauti, lyg rodos Amerikos piliečiai būtų maži vaikai ar visiškai neprotaujanti žmonės, kuriuos galima pakreipti ton pusėn, kuri daugiau demagogijos panaudoja. Visuomenė nesidrovi kandidatus net baubimais pasveikinti. Amerikoje rinkimų kampanijoj bent kokis kultūringumas yra visiškai nežinomas. O vis tik rinkimams užsibaigus visi gerbia išrinktus viršininkus. Amerikos demokratija jau pasiekus to laipsnio, kad gerbti didžiųjų piliečių valią.

ŽMONIŲ SVEIKATA

Šį skyrių veda DR. A. MONTVIDAS,
2400 W. Madison St., Chicago, Ill.

Visus šiam skyriui skiriamus rašinius reikia siųsti stačiai skyriaus vedėjui, čionai paduotu antrašu.

„SVEIKAS, KUMAI!“

Rašo Dr. A. Mintvidas.

Kada geriame degtinę, alų ir vyną — vienas kitą sveikiname. Tai daro visų tautų žmonės. Išrodo, kad jie geria kokią tai sveikatos skystimą. Ir niekas nėra įrodęs, kad geri alkoholinių gėrimai kenktų sveikatai, jei jų geriama nedaug ir retkarčiais. Jie net naudingi tulose apsiereikimuose.

Nelaimė yra tame, kad daugelis geria juos be soties ir gėrimą padaro kasdieniu papročiu.

Nuo staigaus persigėrimo galima apsigirti nervų ir proto suirute ir net numirti. Šitokie atsitikimai yra reti.

Nepaprastai didelis alkoholių skaitlius be gėrimo negali apsieiti nė dienos. Jie išsūtina skilvį nepataisomai arba netoli nepataisomai. Viena, kad chroniškas alkoholinių gėrimų vartojimas sumažina apetitą ir geriama į tuščią skilvį, kas užgauna jo plėvę. Kita, virškinimo eiga yra sutrukdoma ir seka chroninis vidurių kietėjimas.

Blaivininkai bando alkoholių įkaltėti esant tikru nuodu. Žinoma, perviršis yra nuodingas, bet milijonai žmonių geria su saiku ir pagurknuoja per kelias dešimtis metų be pakenkimo sveikatai. Bloga tik tiems, kas geria be saiko ir kas be gėrimo nebegali apsieiti. Suprantama, ne visi esame vienokios sudėties. Vieniems gėrimas kenkia labiau ir greičiau, negu kitiems. Pavyzdžiui, yra žinoma, kad chroninis alkoholis gali išgadinti kepenis tiek, kad ligonis

turės mirti. Sirgimas tokia kepenų liga (kepenų suvitymu) ir mirimas nuo jos dabar pusėtinai yra praplėtes, ypač tarpe aludinių. Vieni girkškuoja kas diena arba netoli kas diena per 30 ir 40 metų ir negauna kepenų ligos, o kiti ją apserga gana greitai. Kada kepenys sugenda, gyvenči netenka ilgai.

Nuo chroninio girtavimo nekurie žmonės gauna ir arteriosklerozę, tai yra arterijų sukietėjimą. Ši liga pavojinga ir širdžiai, ir inkstams ir atsiranda proga gauti apoplekiją, tai yra kraujo išsiliejimą į smegenis.

Į nervų sistemą alkoholis veikia žymiau, negu kitus audinius. Kokia girtu žmogaus kalba, vaizduotė, atmintis ir logika, apie tai nėra reikalo rašyti, nes visi žino. Net jo raumenų koordinacija slubuoja. Net irprotarpiais, kada jis alkoholio nėra gėres, pasirodo alkoholių nėra raumenų tamprumo, rankos ir liežuvis dreba arba pančiojasi, atmintis trumpa, mintys nenašios, painios. Yra atsitikimų, kad protas visai paslyja. Girtuoklis pasidaro arba varijotas, arba nepakenčiamai įkiras, arba elgėtiškai nuolankus. Jis gali gauti ir nervų uždegimą, ką gydytojai vadina neuritu.

Nuo prastų alkoholinių gėrimų, kokius žmonės gėrė prohibicijos laikais ir kokių dar šiandien nemažai yra, galima ir apakti, ir gauti paralyžių, ir inkstų ligą, ir kitų nesveikatų.

Nėra pavojaus kai kada stiklinuką-kitą šnapso išsėrbti, stiklą-kitą alaus išgerti. Reikia vengti besotiskų girtavimų ir papročio gerti. Nors kumui girkšnojimas nekenkia, bet tau jis gali būti pavojingas.

Clevelando Lietuvių Darželis Atidarytas

Didelėmis, pritaikytomis iškilėmis, sekmadienį, spalio 11-tą, atidarytas Clevelando Lietuvių Kultūrinis Darželis.

Iškilmėse dalyvavo ir atliko Darželio dedikaciją Dr. Mikas Bagdonas, laikinai einas Lietuvos Ministerio pareigas ir Pasirūpinęs sekretorius Washington.

Lietuvių Darželis — poros akry plotas žemės, kuriame iš akmenų išstatyta Gedimino Stulpų pavydala, stovi bronzinis Dr. Jono Basanavičiaus biustas ant granito pedestal, ir dar bus pastatyti kiti du biustai — Dr. Vincas Kudirkos ir Maironio; iš akmenų padirbtas Birutos fontanas, akmeniniai takai ir laiptai iš apatinės Darželio dalies į pat viršų — yra stiprus, greit nesunykstanti padariniai, kurie palaikys Darželį dilybėje ir jo dabartinėje formoje ilgiems laikams.

Darželyje yra akmenų ir metalo iškalta keletas įrašų skelbiančių to Darželio reikšmę ir kilmę. Iš tų įrašų ir už daugybės metų, kada Clevelando lietuvių jau nebus, kiekvienas žingeidusis galės sužinoti keno čia Darželis, kokios tautos tai paminklai stovi, ir galės, nuėjęs į skaityklą, pasiėmęs tie liūpiediją, susirasti kas tie lietuviai buvo. Štai kokie įrašai ženklai Lietuvių Darželyje galima matyti:

Lithuanian Garden
Pillars of Gediminas
Fountain Dedicated to Biruta
Lithuanian Princess
Jonas Basanavičius

Vėliau bus įdėta dar du paminklai, ir ant jų esanti parašai skels savo reikšmę. Pagaliau, kuomet bus baigta visi tautiniai darželiai, prie įėjimo į Lietuvių Darželį bus pastatyta metalinė lenta su oficialiu titulu išlietomis varinėmis raidėmis:

Lithuanian Cultural Garden

Lietuvių Darželis pasitaikė parinkti labai patogioje vietoje, Rockefeller Parke, tarp dviejų per parką einančių bulvarų,

visą vasarą nuo pat pavasario, kada pradeda gėlių ir medelių žydėti, iki pat vėlyvo rudens, Darželis visą butų papuoštas žiedais, žalumynais, gėlynais. Tarp gėlynų ir tinkamos vietose aplink Darželį prisodinta pritaikytų augstesnių medžių.

Du tų medžių, dideli aržuolukai, iš šonų vidurinės platformos, šiose iškilmėse buvo dedikuoti SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ir Lietuvių Romos-Katalikų Susivienijimui Amerikoje. Taigi, šiame Darželyje inkorporuota ir mūsų didžiausios fraternalės kultūrinės organizacijos ir tautos kultūros kėlėjai, laisvės kovotojai, ir praeities amžių mūsų istorijos atstovai, kas liudija mūsų tautos senumą ir garsią praeitį.

♦ ♦ ♦

Clevelando lietuviai šį savo tautai paminklą įrengdami užsidėjo ant savo pečių skolų našta, kurią prašo visų Amerikos lietuvių padėti palengvinti prisidedant su savo auka.

K. S. Karpus,
L. K. Darželo sek.,
6820 Superior Ave.,
Cleveland, Ohio.

Kauno Tuneliui 75 Metai

KAUNAS. — Prie Kauno geležinkelių stoties vienoje pusėje yra padarytas tunelis. Mat, toje vietoje yra didesnis kalnas, per kurį tunelis pravažiavo daug lengviau, negu tą kalną nukasti. Šiemet lapkričio 1 d. sueina 75 metai, kai pastatytas Kauno geležinkelių tunelis. Tunelio statyba buvo pradėta 1859 m. gegužės 9 d. ir tęsėsi pusterčių metų. Jį statė Paryžiaus firma „E. Quen ir Ko“ finansuojant vyriausiai Rusijos geležinkelių draugijai. Tunelio statymo darbas ėjo iš abiejų galų ir iš viršaus buvo įrengtos penkios šachtos, kurių kiekviena buvo aprūpinta atitinkamomis kasimo mašinomis. Tuneliui buvo sunaudota apie 9 milijonai plytų. Tunelis pastatytas 1 kilometro ir 300 metrų ilgio. Anais laikais tai buvo vienas didžiausių tunelių visoje Rytų Europoje.

Žmogaus Dvasios Jėga

Žmogaus kilniosios ir gerosios dvasios ypatybės ir jėgos, tai gerasirdiskumas, žmoniškumas, idealizmas, pasiaukojimas savo artimui, savęs atsidėjimas kitų labui ir gerovei.

Pradėsime nuo senovės. Etruskų karalius su savo kariuomene apgulė Romos miestą ir rengėsi jį paimti. Romėnams pražūtis atrodė neišvengiama. Bet jų tarpe atsirado patriotas, kuris nusprendė pasiaukoti savo artimųjų labui ir išgelbėti juos iš pavojaus. Tai buvo jaunas romėnas Kajus Mucijus. Niekas jam nei pinigų, nei šiaip jau dovanų nežadėjo, bet jis nusprendė pats nuvykti į priešo stovyklą ir ten nužudyti etruskų karalių. Tai buvo rizikingas sumanymas, surištas su pavojumi netekti gyvybės pačiam. Bet jaunuolis rijo. Jis nuvyko į etruskų stovyklą ir nužudė, tik apsiriko ir nužudė ne karalių, o jo raitininką. Mucijus etruskų buvo suimtas ir jį ėmė tardyti pats karalius. Norėdamas išgauti iš suimtojo jam rupimas romėnų paslaptis, kurias Mucijus jam nesakė, karalius ėmė grasinti jam kankinimais. Bet Mucijus atkiro:

— Nebijau aš tavo, karaliau, kankinimų. Va, pasižiūrėk, į romėnų drąsą ir vyriškumą! — ir tai taręs, Mucijus įkišo savo dešiniąją ranką į čia pat, šalia degantį laužą ir laikė jame ranką tol, kol ji visai suanglejo. Ir per visą tą laiką, kaip istorija pasakoja, nė vienas jo veido bruožas nesudrebėjęs.

Etruskų karalius: „pamatęs tokią nepaprastą dvasios jėgą, ne tik atdovanojo jaunuoliui gyvybę, bet ir leido jam grįžti pas savuosius, o pats su visa savo kariuomene pasitraukė, manydamas, kad romėnai visi tokie drąsūs vyrai.“

Senovės krikščionijai būvęs garsus filosofas Diogenas, gyvenęs statinėje ir maitinęs išmaldomis. Garsas apie jo išmintį pasiekė karalius ir užkariautoją Aleksandrą Makedonietį, kuris panorą su išminčiumi susipažinti ir pasiūlyti jam patogesnę gyvenimo sąlygą. Ir, štai, viena graži ir saulėtą dieną Aleksandras Makedonietis nuvyko pas Diogeną ir, atsistojęs prieš jį, paklausė:

— Sakyk, Diogenai, ko tu nori? Padarysiu viską dėl tavęs. — Nieko iš tavęs daugiau nenoriu, kad tik tu, karaliau, pasitrauktum į šalį ir neužstotum man saulės, — atsakė Diogenas.

Išminčiui saulės šviesa ir jos spinduliai buvo brangesni už pinigus, už visokias dovanas.

Naujesnių laikų istorija duoda mums dar daugiau ir dar ryškesnių pinigų ir asmeniškos naudos nevertinimo pavyzdžių.

Pereitame šimtmečiui Prancūzijoje gyveno tulas Lui Blanki. Jis gyveno 67 metus, iš kurių lygiai pusę, t. y. 38 metus praleido kalėjimuose ir ištėrimuose. Du kartus buvo nuteistas mirti. Tai buvo neperkalbamas ir nesulaikomas revoliucionierius. Jis kovojo už santvarkos pakeitimą, manydamas, kad tada žmonėms bus geriau ir laisviau gyventi. Per visą savo gyvenimą jis nieko neturėjo ir sau pačiam nieko nesiekė, jis gyveno, dirbo ir veikė tik dėl kitų. Jis buvo už tai žmonių mylimas ir gerbiamas ir augštai vertinamas savo priešų. Kai 1871 m. Paryžiuje įvyko komunarų sukilimas, o Blanki tada sėdėjo kalėjime kito, senosios valdžios dar kontroliuojamoj vietoj, ir kai komunarai pasulė senajai vyriausybei iškeisti jiems Blanki

į Paryžiaus vaskupą, kurį jie laikė suėmę, tai senoji vyriausybė atsisakė tai padaryti, o vyriausybės galva pasakė, kad „vaskupas — labai svarbus asmuo, bet Blanki dar svarbesnis. Gražinti sukilėliams Blanki vis tas pat, ką pasiūsti jiems į pagelbą kelis pulkus kariuomenių“.

Štai, kaip buvo vertinamas žmogus, kuris neturėjo jokių turčių, jokių pinigų, o tik didelę savo dvasios jėgą — idėją, kurią brangino labiau už viską!

Idėja — naudinga ji ar ne naudinga, — jei tik syki jį užvaldė žmogaus protą ir širdį, įsmigo į sielą, neišplėsiama jau jokia jėga, nenuperkama jokiais pinigais.

XVIII-tame šimtmečiui Rusijoje gyvenęs tulas Avvakumas, augstas pravoslavų bažnyčios dvasiškis ir rašytojas. Tuo laiku pravoslavų tikybos apeigose vyko kai kurios reformos (atmainos). Be ko kita, tada buvo įvestas budas žegnotis trimis pirštais, kaip kad žegnojasi pravoslavai ir dabar. Bet prieš tai pravoslavai žengnodavosi tik dviem pirštais — smilium ir didžioju. Atrodo, kas čia tokio — dviem ar trim pirštais, ar ne vistik? Bet protopopui Avvakumui (tokį laipsnį jis turėjo) pasirodė ne vis tiek ir jis ėmė energingai ir griežtai su nauja mada kovoti, sakydamas, kad naujas žengnojimosi budas yra bedieviškas, pasityčiojantis, nes trijų pirštų — nykščio, smiliaus ir didžiojo — sudėjimas primena špygą ar bent pirmaį jos pradą. Kad taip šiais laikais, tai protopopo Avvakumo kova su savo bendratikiams musulnėnų, bet tada buvo kas kita. Pravoslavų bažnyčia visada buvo įtakoj carų valdžios, kuri pradžioje mėgino geruoju Avvakumą perkalbėti, siūlė jam pinigų ir kitokių gėrybių, o kai pamatė, kad kovotojas už senąjį žengnojimosi budą yra neperkalbamas, ėmė kan kinti jį ir, pagaliau, sudėgino ant laužo. Taip žuvo žmogus už idėją, gėrą ar blogą, naudingą ar nenaudingą, bet už idėją.

Štai, trumpas, bet budingas istorinis pasakojimas apie tai, kaip žmogus paaukojo savo gyvybę už trumpą valandėlę laisvės. Tai buvo 1825 m. Rusijoje. Būrys karininkų ir šiaip inteligentų padarė samokslą, tikslu nuversti carą ir įvesti krasnės laisvės ir žmoniškesnę tvarką. Vieną gruodžio mėn. dieną tulas karininkas Rylejevas išvedė savo kariuomenę į gatvę, pasakė jiems kalbą ir pradėjo sukilimą. Bet sukilimas nepasisekė. Carui ištikima kariuomenės dalis apšaudė sukilėlius iš patrankų ir juos išblaškė. Jausdamas galą, karininkas Rylejevas prisiartinio prie savo draugo Bestužovo ir tarė jam: „Mūsų galas artinasi, gyvename jau paskutinės akimirkas. Bet šitos akimirkos yra mūsų laisvės akimirkos. Nors trumpa valandėlė mes pabuvome tikrai laisvi. Ir dabar man negaila paaukoti už ją savo gyvybę“. Ir paaukojo. Jis buvo pasmerktas mirti ir pakartas. Jo draugas Bestuževs tardė pats caras Nikolaus I, kuris pasiūlė jam: „Jei aš bučiau tikras, kad tamsa busi man ištikimas, aš tamsai dovanočiau ir nebausčiau“. Idealistas Bestuževs į tai atsakė: „Rusija būtų laimingesnė, jei jos žmonių likimas priklausytų nuo įstatymų ir teisės, o ne nuo caro užgaudų“. Jį caras drauge su kitais dekabristais (taip vadinami to suokabio dalyviai) ištėrė į Sibirą. Prieš tai jie turėjo dar per-

gyventi jiems suruoštą žiaurų ir pasityčiojančią mirties bausmės komediją. Jiems buvo paskelbta, kad jie visi busių sušaudyti, pririšo prie stulpų, užrišo akis ir sukomandavo kariuomenės pakelti šautuvus, po to atrižo nuo stulpų ir paskelbė, kad caras nutaręs jų pasigaleit ir ištėrėti į Sibirą.

Idealizmo, pasišventimo ir pasiaukojimo kitų labui pavyzdžių galima nemažai rasti ir mūsų tautos istorijoje. Didingų pasiaukojimo savo tautai ir jos laisvei pavyzdžių stojasi prieš mus kitių Dr. V. Kudirkos paveikslas. Visą savo trumpą ir jauną amžių jis paaukojo tik dėl kitų, tik dėl savo mylimos Lietuvos ir jo gyvenančių varnų žmonių. Išvažiavęs kur nors į Rusiją, jis, gal būtų dar išsiandien gyvenęs ir turty susikrovęs. Bet Dr. Kudirka gyveno ne sau! Jo visas tikslas ir idėja — buvo gyventi ir dirbti

Kaip Lietuva Neteko Vilniaus

Lietuvai, neseniai atgavusiai nepriklausomybę, jau pačioje pradžioje teko išgyventi visą eilę didelių sunkumų. Valstybės kurimo darbą trukdė daugybė nedidelėlių, o ypač svetimėlių, kurie buvo pasiriję Lietuvą pargrobt. Iš šiaurės slinko bolševikų gaujos, iš Rytų lenkai, o viduje buvo pradėjo suklikti lietuvių hermontininkai. Teko sukaupiti visas jėgas. 1920 m. pradžioje buvo su dviem priešais reikalai baigti, tačiau ne visos dar žemės buvo išlaisvintos. Lenkų rankose dar tebebuvo Vilniaus sritis.

1920 metų pradžioje smarkiai susirėmė lenkai su bolševikais, negalėdami pasidalinti Ukraina. Lenkai manė su bolševikais apsidirbti gana lengvai, tačiau gavo karčiai nusiūti. Jau pačioje pradžioje bolševikai pradėjo lenkus pulti, priversdami trauktis. Traukdamiesi visu frontu, lenkai turėjo palikti ir Vilniaus srities šiaurinę dalį. Tuo metu Vilniaus teko bolševikams, kurie čia pradėjo saviškai šeimininkauti. Tuo tarpu lenkai buvo visiškai laimės aplėsti. Jų armija pakriko, menkai tegalėjo bolševikams priešintis. Bolševikai 1920 metų vidury pasiekė laisvą Varšavos apylinkes, neabejodami, kad įstengs užimti ir visą Lenkiją. Atrodė, kad lenkai atėjo galas. Buklės rimtumą gerai suprato ir patys lenkai. Nebepasitikėdami savo jėgomis, jie pradėjo dairytis pagelbos. Kas tada galėjo pagelbą suteikti, jei ne sąjungininkai, didžiojo karo laimėtojai? Po jų kojomis puolė lenkai. 1920 m. liepos mėn. pradžioje pas sąjungininkus nuvyko lenkų delegacija ir išdėstė visą reikalą. Sąjungininkai pagelbą suteikė sutiko, tačiau tam tikromis sąlygomis, kurių tarpe buvo ir ta, kad lenkai grąžintų Lietuvai Vilnių. Nepasiekęs prispausti, lenkai su sąlygomis sutarė, 1920 m. liepos 10 d. Spa miestely pasirašydami atatinamą sutartį.

Apie lenkų derybų su sąjungininkais vairsiu tuojau buvo gauta žinių ir Lietuvoje. Lietuvos kariuomenė ta žinia apsidžiaugė. Nieko nelaukiant, buvo pradėtas žygis į Vilnių.

Su bolševikais tuo laiku Lietuva jau buvo sudariusi taikos sutartį, kurioje bolševikai Vilniaus sritį pripažino Lietuvai. O čia Vilnių dar sutiko grąžinti ir lenkai. Taigi, reikėjo tik eiti ir Vilnių iš bolševikų perimti. Žygiui į Vilnių pakilo įvairios Lietuvos kariuomenės dalys. Žygis užtruko keletą dienų.

tam, kad būtų geriau, laisviau ir šviesiau gyventi visiems Lietuvos žmonėms. Ir šia idėja jis brangino labiau už pinigus, už visokias medžiagines gėrybes.

Tikro ir didelio idealisto paveikslas ir kun. Strazdelis, tas skriaudžiamųjų užtarėjas, darbo ir vargo liaudies bičiulis ir dainius. Po savo mirties jis paliko tik seną sudėvėtą ir suplyšusią sutaną ir pinigų tik viena rublį, bet atmintis apie jį ir jo geras darbus gyva žmonėse iki šiol ir, tur but, dar ilgai gyvens. Taigi, mes matome, kad tikruosius ir patvariausius paminklus stato ne pinigais, ne turtais, o žmogaus darbai, jo gerosios ir kilniosios dvasios ir širdies ypatybės — idealizmas, pasiaukojimas, pasišventimas kitų labui ir gerovei, kas yra neįvertinama jokiais pinigais ir kas, kaip matome, daugely atvėjų veikia smarkiau ir stipriau už pinigų galybę. P. K.

Pakeliui buvo sutinkama bolševikų kariuomenės, su kuria lietuviams buvo patarta elgtis taktiškai. Lietuvos kariuomenės žygiavo skubotai, tačiau tvarkingai, plačiu baru, visur gyventojų džiaugsmingai sutinkama. Bežygiuojant, pietuose įvyko keletas susirėmimų su lenkais, kurių metu Lietuvos kariuomenės kavalerijos būrys nuginklavo net ištisą lenkų brigadą. Vilnius buvo pasiėktas liepos mėn. 15 d. Pirmoji į Vilnių įžengė 7 pėst. žemaičių Kunigaikščio Butgeidžio pulko viena kuopa.

Šiai kuopai garbė įžengti į Vilnių pirmajai teko visai ne tikėtai. Savo laiku kuopa buvo gavusi įsakymą užimti Nemenčinę tiltą ir palaukti ligi atatinamų vietos pasiekė kitos lietuvių kariuomenės dalys. Kuopa Nemenčinę pasiekė, bet rado čia labai daug bolševikų. Budami apdriskę ir blogai maitinami, bolševikai į lietuvių pradėjo žiūrėti kreivomis. Buto aišku, kad jie lietuviams pavydė ir linke pulti. Kad neįvyktų nesusipratimų, kuopa išžygiavo toliau. Tačiau su kitomis lietuvių kariuomenės dalimis, kuopa negalėjo susižinoti. Nepavyko jai ryšio sudaryti ir vėliau. Kuopa traukė pirmyn ir sustojo jau Vilniuje.

Šios kuopos vadams prie Vilniaus teko išspręsti sunkų klausimą. Buvo aišku, kad Vilniuje sėdi bolševikai, bet nebuvo aišku, kaip jie lietuvių sutiks. Kiek pasvyravus, vis dėl to buvo nuspręsta į Vilnių žygiuoti. Kuopa truputį pailsėjusi, išsiriavo lyg paradui ir drąsiai pasileido į Vilniaus centrą. Toks staigus ginkluotos jėgos pasirodymas Vilniaus gatvėse bolševikus gerokai nugązdino, nes iš karto pasklydo gandas, kad grįžta lenkai. Tačiau teisybė tuojau paaiškėjo. Iš karto baimė buvo apėmus ir gyventojus. Jie lenkų ranką jau buvo pažinę. Bet patyrę, jog žygiuoja lietuviai, gyventojų minios išsiplieskė ir gatvės su gėlių puošėnėmis rankose, sveikindami lietuvių kariuomenę. Pasiekusi miesto centrą, kuopa pasuko į Jurgio prospektą ir sustojo, kaip tik prieš bolševikų štabą. Tuojau atsirado bolševikų vyresniųjų. Buvo pasikeista sveikinimo kalbomis.

Kitos Lietuvos kariuomenės dalys į Vilnių įžygiavo tą pačią dieną po pietų ir naktį. Atrodė, kad visi ruošėjai dėl Vilniaus jau baigti. Bet gyvenimas nebuvo ramus. Pietuose ir rytuose ėjo kovos su lenkais dėl kitų lietuviškų sričių. Karo

laimė nebuvo aiški ir nebuvo galima pasakyti, kada nustos dundėti šuviai. Nors ir labai stengdamiesi, lenkai negalėjo lietuvių atmušti. Ir būtų neatmušę, jeigu ne klasta.

Kovos dėl nepriklausomybės iš lietuvių pareikalavo daug pastangų. Del to ne vienas laukė taikos. Ir žinia, kad pradėtos taikos derybos su lenkais Suvalkuose, daugelį nudžiugino. Derybos teikė daug vilčių, tačiau, kad už jų ruošiamas samokslas, niekas net nepagalvojo.

Derybos įvyko 1920 m. rugšėjo pabaigoje ir spalio pradžioje. Į Suvalkus suvažiuo lietuvių ir lenkų atstovai, susėdo už stalo ir pradėjo tartis. Nesvarbu čia minėti įvairias smulkmenas; svarbu pabrėžti tik, kad susitarimas įvyko. Buvo paruošta sutartis, kurią abiejų pusių atstovai spalio mėn. 7 d. iškilmingai pasirašė.

Taikos derybų metu karo veiksmams fronte buvo nutraukti. Derybos ėjo sėkmingai ir tai lietuviams davė progos atsikvėpti. Bet lenkai nelaukė derybų pabaigos. Derybų su jais buvo tik priemonė laimėti laikui. Tomis pačiomis dienomis jie ruošė savo pulkus žygiui prieš Lietuvą. Dar nebuvo nužūvę paršai po taikos sutartimi, o lenkai jau ėjo pulti lietuvių. Lietuviai apie lenkų klastą ir išdavikiškumą sumanytas net negalvojo. Argi galima tikėti, kad valstybė tik ką duotus savo pasižadėjimus tuojau sulaužytų? Bet šis dalykas paaiškėjo tik po to, kai Vilnių vėl užpludo lenkų gaujos.

Karas su lenkai dėl lietuviškų žemių po spalio devintosios dienos vėl užvirė. Sukaupus jėgas, buvo pradėti pulti grobuonys ir vyti iš Vilniaus krašto. Ties širvintais-Giedraičiais žemės buvo suduotas lemiams smugis. Tačiau į karo veiksmus įsikišo Vakarų Europos valstybės, kurių nepaklausyti tada nebuvo galima. Tada buvo sudaryti lietuvių ir lenkų mugos šiai Vilnius ir Vilniaus kraštas tebeliko Lenkijos rankose. Ir štai nuo tų skaudžių valandų praslinko jau virš 16 metų. Tsb.

Nubaudė 24 Ukininkus

KAUNAS.—Spalio 7, 19 val., kada žadėtas buvo paskelbti toje byloje sprendimas, žmonės rinktės prie Kar. teismo durų. Pranešama, kad sprendimas anksčiau 20 val. nebus paskelbtas. Bet ir po 20 val. teismas dar negali paskelbti sprendimo. Laukiančioji publika tarpusavy kalbasi. Tarp kitko kaltinamasis Varkala papasakoja, kad jis buvo Karo mokykloj kartu su tos bylos prokuroru pulk. leit. Matulevičiu; tik vėliau jis iš K. M. buvęs pašalintas už „Glovackio vadavimą“.

Apie 22 val. publika, kiek tilpo, suliedžiama į salę. Salė pilnutėlė, visas praėjimo takas užimtas stovinčių. Belaukiant sprendimo ir spaudos atstovų žymiai gausiau, negu buvo bylos posėdžių dienomis. Jų tarpe matyti net „Liet. Aido“, kuris nieko nerašė apie šią bylą.

Apie pusę 23 val. įeina teisemas.

Bus paskelbta rezoliucija P. Sakalausko ir kitų byloje, — visiems stovint praneša teis mo pirmininkas.

Ir toliau daugmaž: — Lietuvos Respublikos vardu Kariuo-

GYVENIMO RUOŽAI

Rašo A. B. STRIMAITIS

PASIRIJIMAS.

Pasirijimas reiškia turėjimą nusistatymo ir aiškias tikslas prie ko norima eiti ir iki galui išlaikyti savo pasirinkimą. Nežiūrint kokiuose laikuose žmogus gyventum, kokiose aplinkybėse atsirastum, jei turėsi pasirinkimą, devyniasdešimt nuošimčių žmogus gali siekti to, ko siekia.

Pasirijimas yra jėga, planavimui ir atsiekimui tikslo, kuris veda žmogų per gyvenimą taip, kaip kompasas jureivui, plaukiančiam skersai vandenynui, kuomet negalima akimi matyti krašto, o vien dangus viršuje ir vanduo aplinkui. Laivo kapitonas, turėdamas kompasą, gali vairuoti laivą į tą krantą, kur jis buvo pasidaręs planą pirm iš uosto išplaukiant, nepaisant, kad audros ir labiau siai bangautoje juroje mėtų laivą.

Laikuose, kuomet jurininkams kompasas buvo nežinomas, kad laivo kapitonas žino, kur besas, atsitolimus toliau nuo krašto, nematant žemės, vien tik debesys virš galvos ir vanduo aplinkui, žvaigždžių negalint matyti — kapitonas palikdavo bejėgis, turėdamas savo likimą vėjo valiai atiduoti.

Nedaug turime tokių žmonių, kurie ką nors suplanavę, turi pasirinkimo laikytis savo plano iki galui. Daugiausiai žmonių nuo užgimimo per visą savo gyvenimą plaukioja kaip skiedra ant vandens paviršiaus, nors užgimdami atsineša su savim religiją, tautiskumą ir kitus papročius.

Mes, užgimdami atsiradome gyvenimo luotely, šio gyvenimo juroje pavieniais plaukiojame, daužomi bangų, neturėję progos savo nuomonės pareikšti, kuomet pradėjome šią savo gyvenimo kelionę. Nauji žmonės kasdien gema ir miršta. Įvairių spalvų: juododžiai, baltodžiai, geltonieji ir raudonieji — šimtai tukstančių naujagimių randa jau įgyvendintus papročius, religijas ir visus kitus dalykus. Pradžią mūsų gyvenimui jau sukurta. Už tą pradžią mes negalime būti atsakomine, nes ką užgimdami radome, mes, tai turėjome prievarta priimti. Bet iki pabaigai, kaip mes elgiames per savo visą gyvenimo laiką, nuo užgimimo iki mir-

čiai, tame periode mes patys esame atsakomine.

Šioje taip vadinamoje palaimintoje šaly, Amerikoje, kadaise buvo toki laikai, kad niekas nieko neturėjo. Daugelis mūsų brolių lietuvių anais, Rusijos tyroniškojo apsolutizmo laikais, kuomet Lietuva nešė sunkųjį svetimą jungą ant savo spando, atkeliavę į šią šalį, lygiai nieko neturėdami. Buvo sunkųjį svetimą jungą ant savo spando, atkeliavę į šią šalį, lygiai nieko neturėdami. Buvo taip, kaip vos gimęs kūdikis: be kalbos, be pastogės, be pažįstamų, be draugų ir be cento prie dušos. Turėjo vien tik gyvenimui progas. Jei pas lietuvių nebūtų buvę pasirinkimo, tai butume nieko neturėję. Bet su nusistatymu ir pasirinkimu, ateiviai Amerikoje atsiekė tiek daug, kad šimtais parapijų sukurė, bažnyčių pristatė, už milijonus dolerių vertės nuosavybių įsigijo, šimtais tukstančių išspausdino įvairių knygų ir drausmės metu išplatino Lietuvoje, daugybes laikraščių išleido, milijonus dolerių į Lietuvą savo giminių paramai nusiuntė ir sušėpė nuo karo nukentėjusius. Nuo Amerikos lietuvių priklausio ir pati Lietuvos nepriklausomybė. O visa tai atsiekėm todėl, kad pas mus buvo pasirinkimas.

Brolai ir sesuo, jei tau liksiol gyvenimas nesisekė, visų pirmiausiai apsiotok ir perkratyk savo praėjusį, peržiūrėk savo gyvenimo inventorių, suvesk sąskaitas; pažiūrėk, kur ir kodėl tavo darbai davė pelną ir kur turėjai nuostolius. Jei negali savo gyvenimo darbų knygas subalansuoti — pažiūrėk, kur buvo per daug lengvai daromos išlaidos, nusistatyk ateičiai biudžetą ir paimk save į ranką, su pasirinkimu iki galui laikykit. Tą, ką busi nusistatęs atsiekti — nesibijok pakeisti savo papročius, jei jie tau tinkamai netarnauja. Pakeisdamas iš blogos į geresnę tvarką savo gyvenimui žalos nepadarysi. Jei yra kokios nors kliutys tam — tik su pasirinkimu jas gali nugaleti.

Be pasirinkimo tavo gyvenimas lygus laivo kapitonui, kuris neturi kompasą. Kompasą pagaminti reikėjo išradėjo. Pasirijimą tu turi savy ir nerieikiama tau jo pirkti. Visa ko reikiama, tai juo naudotis.

P. Sakalauskui — 3 mt. s. d. kalėjimo.

Po 2 mt. grąsos kalėjimo: — Rutkauskas, Jočytė, Pr. Balčiūnas ir K. Kalasinskis.

Po 1,5 mt.: — K. Varkala, Andr. Stravinskis, Pr. Juodžbalis, Ant. Marazas, K. Gustaitis.

Sunkiausia bausmė teko B. Juodžbaliui — 6 mt. s. d. kalėjimo.

VI. Bašinskui paskirta 3 mt. s. d. k.

Po 1 met. papr. kalėjimo: — Jurg. Bartnikas, Pr. Stravinskis, Iz. Jankauskas, Mačys.

Veiverys — 8 mėn. papr. kalėjimo.

Lygtinai nuteisti: — Andr. Gustaitis — 8 mėn., o V. Bajoras, Ant. Žilinskis, Jurg. Skučas, Jon. Grincevičius, Jovaitas ir Karčišauskas — po 1 metus.

Išteisinta 11 asmenų: K. Juodis, O. Jočienė, Pr. Grinkevičius, Ad. Urnavičius, Kaz. Tamošius, Mot. Siaurusevičius, Pram. Petrušauskas, A. Pyragas, Pov. Bubnys, Iz. Pe-

čiokas ir Petr. Krutelis (bet jis laikomas suimtas kitą bylą).

Bylos priedus — atsišaukimus ir kai kuriuos kitus teismų nutarties perdutis saug. dep. muziejui; rašom. mašinėlė nutarta grąžinti savininkui išlaikyti klubonui Gurėvičiui. Dalis priedų palikta prie bylos.

Bylos išlaidos uždėtos nuteistiesiems, bet jiems neišgailint sumokėti — atlyginti išdo išdomis.

Motyvuoatas sprendimas bus paskelbtas X. 14 d.

Prokurorui pasiūlius, teismas nutarė nuteistiesiems sunkių darbų kalėjimu kardomąją priemonę pakeisti areštu ir juos tuoj suimti. Kitiems — kard. priemonę palikti tą pačią arba panaikinti.

Burelis tuoj areštuotinų pavardėmis iššaukiami (kelioika žmonių) ir policijos apsupti vėdami ir areštuotųjų kambarį. Mosuodami rankomis jie atsisveikina su likusiais kaltinamojo suolo, draugais.

Nuteistieji kaltinti priešvalstybine veikme.

Sis Tas iš Vilniaus Kultūros Istorijos

Vilnius — lietuvių kunigaikštis ir lietuvių gyventojų išteigtas ir išaugintas miestas, be abejo, nuo pat pradžių buvo lietuviškos dvasios skleidėjas. Iš čia sklido religinės idėjos, čia kurėsi valstybės santvarkos formos, čia plėtėsi ekonominis, prekybinis, amatinis gyvenimas. Lietuviškoji materialinė ir dvasinė kultura santiškai su kitomis kultūromis ir kovojė dėl gerovės ir pažangos materialinėje ir dvasinėje kultūroje. Lietuviškoji kultura prieš krikščionišką ir lenkišką kultura. Krikščioniškoji kultura laimėjo, bet lenkiškoji kultura niekad negalėjo įleisti šaknų į lietuviškąją Vilniaus žemę.

Vėliau prasideda kitas kultūros kovų periodas dėl tautinės ir religinės idėjos. Kunigaikštis ir bajorų nuolat lenkinyuojama dėl įtakos, kovojama dėl tautinio savarankiškumo, dėl lietuviškosios kultūros apsaugojimo aplinkoje. Be gūdų kalbos, kuri buvo pasidariusi pusiau oficiali kalba, XVI amž. teismų sprendimai buvo skelbiami lietuvių kalba. Audėjų cehas XVI amž. kas ketvirtį metai rinkdavosi pirmąją lietuvių. Iš to Ad. Juskevičius s. m. Lietuviško Baro 2 (10) nr. daro išvadą, kad XVI amž. vidury lietuviškas gyventojų sluoksnis buvo gausus. „Jeigu šaltiniai teistų patvirtinti — rašo straipsnio autorius gyventojų sąstatai XV ir XVI amž., tai tikrai rastume, kad Vilnius anais laikais buvo grynai lietuviškas miestas. Kiekvienas nešališkas Vilniaus tyrinėtojas, pažinęs Vilniaus praeitį, turės pripažinti, kad jo kūrėjai ir seniausios gyventojai buvo tikrai lietuviai ir jų kalba visur čia skambėjo“.

Gyvai emė reikštis dvasinis, kultūrinis gyvenimas Vilniuje, kai prasidėjo kovos, vėliau piliarų ir jėzuitų varžytynės dėl auklėjimo. Šiuo metu, XVI amž., imta steigti daugiausia spautuvų, mokyklų, 1578 m. atidaryta jėzuitų akademija. Propagandinė, religinė literatūra, religinis menas, švietimas išsiplėtė, kovų metu dvasinė kultura pažengė žymiai į priekį.

1773 m. uždarius jėzuitų ordoną, švietimo darbas atateko edukacinei komisijai. Po trečiojo Lietuvos ir Lenkijos padalinimo, kultūros sritin įsikūrusai. Prasideda Lietuvos ir Lenkijos rusinimo politika, iš pradžių daugiau liberali, vėliau agresyvi ir žiauri. Jėzuitų akademija edukacinės komisijos paverčiama Vyriausios Lietuvos mokykla, o vėliau jos vietoje atidaromas Vilniaus universitetas.

Nuo 1804 m. iki 1832 m., kol nebuvo uždarytas Vilniaus universitetas, Vilniuje sparčiai kėlė tautinė patriotinė dvasia. Mokslininkai skatino tirti dindę praeitį, skiepijo tėvynės meilės jausmus. Vilniaus universitetas numo davė Simaną Daukantą, Motiejų Valančių, kurie savo raštais gaivino lietuvių. Jis mums išaugino Ad. Mickevičių, Kraševskį, kurie nors ir lenkiškai rašė, bet ugėdė skaitytojų lietuviškąją samonę. Vilniaus universiteto svarba Lietuvai yra tokia didelė, kad be jo kažin ar būtų galima išaiškinti vėlybesnio mūsų tautinio atgimimo faktai.

Uždarius Vilniaus universitetą, iki 1904 m. prasideda visai Lietuvai, kartu ir Vilniui, sunkūs rusų priešpados laikai. Kaufmano, Muravjovo ir kt.

gubernatorių žiaurus žygių lietuvių kultura nuslopinti užgnaužia lietuviškąją žodį, min-tį, bet vis tiek neįveikia lietuviškosios kultūros. 1904 m. spaudos, kultūros kova laimima ir vėl Vilnius pasidaro lietuviškosios kultūros centras.

1904 m. pabaigoje pradėjo eiti Vilniuje pirmasis lietuvių dienraštis „Vilniaus žinios“, Petro Vileišio leidžiamas. 1907 m. išeina „Viltis“, dabartinio Lietuvos prezidento redaguojama. Vilnius virsta lietuviškosios spaudos, literatūros, meno židiny. 1907 m. įsisteigia mokslo draugija. Šiais pačiais metais atidaro pirmoji Lietuvių dailės paroda. Čia pasirodė Vairorykštės literatūros žurnalas, kultūros Vairo žurnalas.

Visas politinis (Vilniaus seimai, Nepriklausomybės paskel-

bimas), kultūrinis gyvenimas iki didžiojo karo ir po didžiojo karo iki lenkų Vilniaus okupacijos spiečiasi Vilniuje. Per keilolika metų Vilniuje lietuviškoji kultura išauga taip žymiai, kad jos dideliais vaisiais tenka didžiulius.

Rusų priešpados laikais rusintas Vilnius atsispyrė svetimajai kultura ir laimėjo. Pasakutinais metais tokiais pat rusiškais metodais lenkinamas Vilnius taip pat su didžiausiu atsparumu kovoją dėl lietuviškos kultūros ir, nėra abejonės, kad kovą laimės. Per ilgus šimt mečius Vilnius išlaikė lietuviškąją dvasią. Jis visados savo kultūros prigimtimi buvo lietuviškas ir visados jis pulsuos lietuviškojo kraujo ritmu. Kai jis taps lietuviško nepriklausomo gyvenimo centru, kai galės laisvai materialiskai ir kultūriškai veržtis priekiu, tada jis bus pažangus, kurybiškas, naujai atgimęs miestas. (L. A.)

Stp. Vyktintas.

Texas Apvaikščioja Šimtmetines Sukaktuves

Virš šimtas metų atgal San Houston, amerikietis kareivis ir diplomatas, vedė jo „svetimą legioną“ kovoje Texas valstijos nepriklausomybės. Šiais metais kiekvienas miestas, miestelis ir kaimas toje valstijoje, apvaikščioja šimtmetines sukaktuves Texas valstijos prisiidėjimui prie Jungt. Valstijų.

Visoki apvaikščiojimai prasidėjo birželio mėn., su prezidento Roosevelto aplankymu ir tęsėsi per visą vasarą ir rudenį.

San Houston'o armija, kurią galime vadinti „svetimų legionu“ nusprendė tos valstijos likimą, tai buvo jos prisidėjimas prie Amerikos teritorijos. Kuomet Houston'as prašė vyrų prisidėti prie jo armijos, vyrai iš apie tuzino, ir daugiau tautų atsiskaitė „paluosuoti Texas“ ir padaryti ją amerikoniška teritorija.

Daug vokiečių prisidėjo prie Houston'o legiono. Geriausi buvo Robert Kleberg, Christian Wertzner ir John Karner. Frederick Lemsky, pulko fleitistas, gimė kur šandien Čekoslovakija stovi. Prospero Bernardi, italas, neseniai atvyko iš Italijos ir atsižymėjo San Jacinto kovoje. Felix Wadzinski, jaunas lenkas prisidėjo ir kiek galėjo. Jo globoje radosi garbazonai Houstone ir San Jacinto ir vėliau jam buvo paskirta net 320 akrų žemės už jo narsumą.

Labai daug meksikiečių, gyvenančių Texas apylinkėje, irgi prisidėjo prie Houstono mažo pulko. Tarpe jų buvo kapitonas Juan Sequin, saržentai Manuel Flores ir Antonio McChasens, kaporalai Nep Floro ir Ambro Rodridge, ir daugiau karų tuzinas eilinių kareivių. Adolphus Sterne, jaunas žydas, gimęs Vokietijoje 1801 m., net iki šiai dienai pramintas kaip žmogus, kuris savo viską pavėdė Texas sukilėliams.

Sarasas karininkų ir vyrų, kurie sudarė Texas armiją San Jacinto, parodo, kad toje matojo grupėje buvo daug vardu, kurie aiškiai priguli svetimtaučiams. Tarpe jų matome Albert Gallatin, David Korneja, Jacob Groce, Malena Alexini, Michael Paveto, Elija Vatan, M. Dembrinski, F. Pestrewich, Herman, Whrenberg, Conrad Edenour, Andreas Vogel, Lambertare, Nirlas, Minuett, Cehston, Sigman, Kykendall ir Cumbo.

Texas valstija, po trumpo išbuvimo nepriklausoma res-

publika, buvo prijungta prie Jungt. Valstijų 1845 m. Šiandien ta valstija yra didžiausia valstija unijoje. Ji užima suvirš 266,000 ketvirtinių mylių. Jos teritorija yra didesnė už Franciją ir didesnė už Vok. ir Čekosl. sykiu sudėjus, nors turi tik 6,000,000 gyventojų. Texas vis laiko teisę padalinti jos milžinišką plotą į keturias skirtingas valstijas, kurios galės prisidėti prie unijos kaip tik turės užtektinai gyventojų.

Pereitais metais Texas gyventojų skaičius padidėjo net 24.8%. Texas valstija vis turi tik apie 21.9 gyventojų did. kiekvienos ketvirtinės mylios, kuomet Pennsylvania turi 213 gyventojų did. kiekvienos kvadratinės mylios, o New Yorkas 265, Rhode Island, mažiau, valstija šiose Jungt. Valstijose, net 550.

Texas turi visko, teritorijos ir turto ir gali užlaikyti net 50 sykių daugiau gyventojų, negu šiandien turi. Ten yra milžiniški kalnai, dykumai ir girios. Vis galvijų šalis, kad nors ir randasi vatos ukis pietuose, Del vatos Texas yra svarbiausia valstija šioje šaly. Apie pusė milijono ukių užima net 125,000,000 akrų žemės. Valstija užima pirmą vietą šioje šaly, li mineralų produkcijoje, aliejus yra jos svarbiausia industrija.

Galveston yra svarbiausias pajūrinis uostas valstijoje. Houston, 50 mylių nuo jūrų, kur net 17 geležinkelų susijungia, yra svarbus jureivinis uostas.

Svečias, aplankydamas šitą valstiją, nuo šiaurinio miesto Dallas, su jo moderniais fabrikais ir biznio vietomis iki is-toriško ispaniško miesto San Antonio su jo japoniskais darželiais ir senoms misijoms, ištikro aplanko moderninį ir senąjį pasaulį.

Tarpe kitų svarbiųjų miestų yra Corpus Christi, Laredo, Jaerez, Brownsville ir El Paso.

Galime matyti, kaip svetimtaučiai prisidėjo prie Texas išsivystymo quo miestų vardu. Senesni miestai turi ispaniskus ir meksikietiskus vardus, kaip Agua Dulce, Del Rio, Refugio, Velasco ir Zaragoza. Kitos vietos užvardintos Boamont, Dumas, New Baden, Hamburg, Weimar ir Weser, Nordheim, Norse, Ringgold, Swenson, Florence, Genoa, Malta ir Roma, Moscow, Chita, Peterburg ir Odessa, kaip ir Geneva, Tokio ir Scotland.

FLIS.

Amerikos Lietuvių Jaunuolio Įspūdžiai Lietuvoje

Praeitą liepos mėnesį su amerikiečių sporto jauktais į Berlyną išvyko ir lietuvis sportininkas, Frank Lubinas, kuris yra Amerikoje gimęs ir augęs ir niekad Lietuvos nėra matęs. Įvykusioje Berlyne Olimpiadoje jis vadovavo amerikiečių basket ball jauktu, kuris laimėjo. Užsibaigus Olimpiados žaismėms, Frank Lubinas oficialiai buvo pakviestas aplankyti Lietuvą, kur jis nuvyko su savo tėvu, senu SLA. darbuotoju, žmona ir žmonos seseria.

Pastaruoju laiku p. Lubinas atrasė SLA. Sekretoriui, Dr. M. J. Vinikui, laišką, kuriame nors trumpai, bet gana vaizdžiai atpasakoja apie savo įspūdžius, įgytus Lietuvoje. Žingeidesnes to laiško dalis čia, išvertę iš anglų kalbos, talpiname.

Gyvendami Kaune, ištisų, turime geras laikus ir smagų gyvenimą. Išrodo, kad lietuviai turi nepaprastą paprotį nepalsti svečius vaišinant. Mes esame be sustojų vaišinami nuo to laiko, kai tik čia atvykome. O Lietuvos maistas, ištisų, yra geras! Gal ir būtų keista sakyti, bet Lietuvos maistas yra geresnis už bile kurios kitos Europos valstybės, kur man tik teko būti, pradedant sriuba ir baigiant pyragaičiais.

Kauno miestas yra kontrastinis: senoviskasis ir modernus, kaimiečio ir milionieriaus, kultūringas ir nekultūringas; jame gali matyti vežant šieno vežimą ir vėliausios mados automobilį gatvėmis skubant.

Priemiesty, kur žemesnioji žmonių klesą gyvena, prie gatvių stovi vieno kambario nameliai, kur ištisios šeimos gyvena. Tuose nameliuose kampe stovi lova, kedės ir rūpūs apdirbimo medinis suolas, kuris stalo vietoje tarnauja ir ant kurio namie gamintas valgis valgoma. Tai viskas! Bent kokių grindų nėra; vien sumušta žemė ir tai

pasitarnauja įvairių vabzdžių veisimuisi. Oras persunkęs musėmis. Langams sietukų Lietuvoje nepastebėsi!

Bet iš to, kas augščiau pasakytą, nereikia susidaryti nuomonės, kad tai vaizduoja šių dienų Lietuvą. Toli gražu, ne! Tai, ką tik nupiešiau yra vaizdas vakarykščios Lietuvos, prieškarinės Lietuvos liekanų. To vaizdo palyginimui, eidamas Kauno Laisvės Alėja gali jaustis vaikščiodamas viename moderniskiausių Amerikos miestelių. Automobilai skubiai bėgioja gatvėmis, dideli biznio būdinkai, gražūs krautuvų priekaičiai, puikūs garsinimosi būrai, žmonės apsirengę vėliausios mados rūbais ir tt. Didelis skirtumas nuo tos Lietuvos, kokią aš tikėjau pamatyti iš už tolimo vandenyno atplaukęs!

Žymint svarbesnes Kauno vietas, galima pradėti su moderniška fizinės kultūros mokykla, Kauno Kultūros Rūmai, kurie pilnai ir moderniskai sporto tikslams įrengti. Šie rūmai stovi augštokai ant kalno ir žvelgia į visą miestą. Kiek žemiau — Iglulos bažnyčia, o kairėje pusėje Nemunos Kauną su jo priemiesčiais apjuosia. Pasidairius Kaune, matai vienur-kitur dygstančius naujus budinkus, naujas departamentines krautuves, rūbų krautuves, maisto krautuves — ir vis tai moderniskai ir tenai jautiesi kaip namie.

Atlankius Karo Muziejų, regį vėliausios mados ir moderniską muziejų, kuris pašvęstas militarinių daiktų išstatymui. Čia tenka prisiminti Darius su Girėnu ir jų nelaimingą katastrofą. Tas pats lėktuvas ar jo dalys ten sudėta ir jas gali matyti, prisimenant Lietuvai liudną nuotikį.

Ir kur tik neisi — vis rasi į ką pažūrėti ir visur jausiesi kaip namie. Frank Lubinas.

Pažintys Po Platų Pasaulį

Labai apsiriktų tas, kuris žintys, net šilti draugiški rymanytų, kad Lietuvoje yra tik dvi radio stotys, būtent Kauno ir Klaipėda. Vienam tik Kaune, be valstybinės radio stoties, yra apie 15 trumpųjų, gų radio mėgėjų siųstuvų. Tokių siųstuvų atskiri asmenys turi Mariampolėje, Šiauliuose, Klaipėdoje ir kituose Lietuvos miestuose. Ir kas įdomiausia, kad šitas „privatiškas stoteles“ girdi pasaulis daug toliau, negu Kauno radio stotį. Musų radio mėgėjai susikalba su visais pasaulio žemynais. Kiekvieną dieną yra užmezgamos pažintys su Australijos, Argentinos, Brazilijos, Šiaurės Amerikos, Afrikos, Azijos pliečiais. Trumpųjų radio bangų siųstuvų paprastai pasidriba atskiri privatus asmenys. Užtat jie ir vadinami radio mėgėjais.

Pačiam dirbant trumpųjų bangų radio siųstuvą, išlaidi susidaro apie porą šimtų. Norint įtaisyti didesnį galingumą, ži-nya Corpus Christi, Laredo, Jaerez, Brownsville ir El Paso.

Galime matyti, kaip svetimtaučiai prisidėjo prie Texas išsivystymo quo miestų vardu. Senesni miestai turi ispaniskus ir meksikietiskus vardus, kaip Agua Dulce, Del Rio, Refugio, Velasco ir Zaragoza. Kitos vietos užvardintos Boamont, Dumas, New Baden, Hamburg, Weimar ir Weser, Nordheim, Norse, Ringgold, Swenson, Florence, Genoa, Malta ir Roma, Moscow, Chita, Peterburg ir Odessa, kaip ir Geneva, Tokio ir Scotland.

Trumpųjų bangų radio siųstuvai yra gana smarkiai išsiplatinę visame pasauly. Bet kurią dieną, bet kurią valandą atsisėdus prie aparato ir pasiuntus kvietimą atsiliepti kas gir- di, visuomet išgirsi rusų, norvegų, vokiečių, ar kurį kitą radijo mėgėją. Ypatingai daug trumpųjų bangų radio siųstuvų yra Sovietų Rusijoje.

Tokių būdų užmezgamos pa-

Pažintys Po Platų Pasaulį

žintys, net šilti draugiški rymanytų, kad Lietuvoje yra tik dvi radio stotys, būtent Kauno ir Klaipėda. Vienam tik Kaune, be valstybinės radio stoties, yra apie 15 trumpųjų, gų radio mėgėjų siųstuvų. Tokių siųstuvų atskiri asmenys turi Mariampolėje, Šiauliuose, Klaipėdoje ir kituose Lietuvos miestuose. Ir kas įdomiausia, kad šitas „privatiškas stoteles“ girdi pasaulis daug toliau, negu Kauno radio stotį. Musų radio mėgėjai susikalba su visais pasaulio žemynais. Kiekvieną dieną yra užmezgamos pažintys su Australijos, Argentinos, Brazilijos, Šiaurės Amerikos, Afrikos, Azijos pliečiais. Trumpųjų radio bangų siųstuvų paprastai pasidriba atskiri privatus asmenys. Užtat jie ir vadinami radio mėgėjais.

Pačiam dirbant trumpųjų bangų radio siųstuvą, išlaidi susidaro apie porą šimtų. Norint įtaisyti didesnį galingumą, ži-nya Corpus Christi, Laredo, Jaerez, Brownsville ir El Paso.

Galime matyti, kaip svetimtaučiai prisidėjo prie Texas išsivystymo quo miestų vardu. Senesni miestai turi ispaniskus ir meksikietiskus vardus, kaip Agua Dulce, Del Rio, Refugio, Velasco ir Zaragoza. Kitos vietos užvardintos Boamont, Dumas, New Baden, Hamburg, Weimar ir Weser, Nordheim, Norse, Ringgold, Swenson, Florence, Genoa, Malta ir Roma, Moscow, Chita, Peterburg ir Odessa, kaip ir Geneva, Tokio ir Scotland.

Trumpųjų bangų radio siųstuvai yra gana smarkiai išsiplatinę visame pasauly. Bet kurią dieną, bet kurią valandą atsisėdus prie aparato ir pasiuntus kvietimą atsiliepti kas gir- di, visuomet išgirsi rusų, norvegų, vokiečių, ar kurį kitą radijo mėgėją. Ypatingai daug trumpųjų bangų radio siųstuvų yra Sovietų Rusijoje.

Tokių būdų užmezgamos pa-

ir tamta loši šachmatų — galėtume padaryti partiją? — Prašau, prašau, nors ir ne koks esu šachmatistas, bet partiją su draugu iš Lietuvos mielai sulosiu (žinoma, tai buvo pasakyta ne lietuviškai, bet rusiškai).

Praėjo trumpa pertrauka, kol sutvarkėm ant šachmatų lentos figuras. — Aš kaip iššaukęs, pakviečiau pradėti partiją. Reikia pasakyti, kad šachmatai galima pilnai lošti nematant savo partnerio, nes šachmatų lentos kiekvienas langelis turi savo numeraciją.

Po valandos lošimo matau savo partnerio pranašumą, nežiūrint į tai, kad jis pasisakė esąs nekoks šachmatistas.

Dar kiek užsitęsė lošimas. Esu priverstas pasiduoti. Susitariam, progai pasitaikius vėl sulosi šachmatų partiją.

Amerika Atsiliepia Lietuviškai. Teko kartą būti svečiuose pas vieną Kauno radio mėgėją.

Paleidžiam į darbą radio siųstuvą. Įvairių šalių radio mėgėjai atsiliepia vienas po kito. Kviečiam atsiliepti ką nors iš Amerikos, tačiau Amerika tyli. Dar bandom. Mus išgirsta vienas radio mėgėjas iš Jungtinių Amerikos Valstijų.

Užmezgam pasikalbėjimą. Pasakom esą iš Lietuvos.

Iš garsiakalbio girdim linksmą balsą: o jės, aš irgi iš Lietuvos, tai yra mano tėvai iš Lietuvos. Aš pats dar nesu buvęs Lietuvoje. Bet, kaip matot, moku lietuviškai kalbėti.

Sėdint prie radio aparato, kažin kaip malonu klausytis

iš tokio tolimo krašto ir dar lietuvišką kalbą.

Norim daugiau išsikalbėti, bet pradeda nesisekti. Per daug maišosi įvairių pašalinių garsų. Be to, balsas silpnėja, kol visai neišnyksta.

Radio Stotijų „Direktoriai“.

Kai kurie Kauno trumpųjų bangų radio siųstuvų savininkai turi įtaisę tiek stiprius aparatus, kad dažnai klausytojai, ypatingai radio mėgėjai, kreipdamiesi su įvairiais pageidavimais, staciai tituluoja radio stoties direktoriai.

Reikia pažymėti, kad kiekvienas trumpųjų bangų radio mėgėjas turi specialų savo aparato pavadinimą. Visų Lietuvos trumpųjų bangų siųstuvų pirmosios raidės yra LY (tarp tautinis Lietuvos ženklas), toliau kitos dvi ar trys raidės įvairuoja. Pavyzdžiui LYIAN, LYIVL.

Linkėjimai Iš Australijos.

Australija, nors tolimiausias nuo Lietuvos žemynas, tačiau trumposios radio bangos ir jį pasiekia. Neretai pasiuntus į erdvę pakvietimą atsiliepti, išgirsti linkėjimus iš Australijos. Dar labiau tenka nusistebėti, kada iš tos pačios Australijos radio mėgėjas pasveikins tave, papraso perduoti širdingus linkėjimus vienam kauniškiui „radio direktoriui“. Pasirodė jie jau iš ankščiau buvo geri pažįstami.

Tokių būdų tolimosios Australijos pilietis gal net daugiau žino apie Lietuvą, negu mes apie Australiją. (L. U.)

J. V.

Įdomios Įvairenybės

DIDŽIOSIOS LAIVŲ NELAIMĖS BALTIJOS JUROJE.

Lietuvai, kaip žinome, priklauso nedidelis Baltijos jūros ruožas. Tačiau visa Baltijos jūra, palyginus su pasaulio vandenynais, atrodo, kaip diktokas ežeras. Tačiau audros, ypač rudens metu yra pakankamai galingos, kad paskandintų vieną kitą laivą. Baltijos jūra pasižymi tuo, kad audrai užėjus ji labai greitai išsijudina. Čia bangos nėra tokios didelės, kaip Šiaurės juroje arba Atlanto vandenynė, bet turi nuostabiai stiprų smugį. Tik vienos bangos smugiu 1900 metais vokiečių laivas „Diana“ buvo pavers tas į karštą ir išmestas į krantą. Rytprusių pakraščiuose. Vienos šniokšiančios bangos pakako sudaužyti į šipulius pasigelbines valtį, nuplėsti laipakus, atplėsti liaukų dangtį, žodžiu sakant, vienu ypu buvo nuskustas laivo takelazas.

Baisiausioji katastrofa, kokia yra įvykusi Baltijos juroje, atsitiko maž daug prieš 80 metų. Tada nuskendo laivas su 817 žmonių. Tai atsitiko 1857 metų rudenį. Iš Talino išplaukė rusų karo laivas „Le Fort“ su turtuolių šeimomis praleisti žiemos sezoną caro žiemos rūmuose Carskoje Selo, prie Peterburgo. Tarp 817 laivo keleivių buvo 50 moterų ir 17 vaikų. Užėjo smarkios viesulos, apvertė laivą ir per 10 minučių jis nuskendo su visais žmonėmis. Du kiti karo laivai, kuriuo davo specialiai lydyto „Le Fort“, nieko negalėjo padėti skęstantiems, nes laivas nuskendo nepaprastai greitai.

Labai didelė nelaimė Baltijos juroje atsitiko 1932 metais, kuomet netoli Danijos krantų audra nuskandino gražų vokiečių mokomąjį būrinį laivą „Niobe“ su 60 jaunų keileivių. Jaunuoliai, apėję apvažinėti beveik visą pasaulį, rado mirtį visai netoli savo tėvynės krantų.

Pereitais metais per siautusias spalų mėnesį audrą Baltijos juroje, prie Baltijos salų, nuskendo švedų laivas „Bella“. Šiais metais Baltijos juroje dinga jau du laivai. Vienas jų garlaivis „Insterburg“, kuris dažnai atplaukdavo ir į Klaipėdos uostą. Kitas motorinis garlaivis šių metų pradžioje išplaukė iš Klaipėdos uosto į Hamburgą ir Baltijos juroje dinga be jokių pėdsakų.

KIEK LIETUVOJE PADARYTA ĮVAIRIŲ IŠRADIMŲ.

Lietuvoje įvairūs išradimai yra saugojami nuo 1923 metų. Kol nebuvo tinkamo įstatymo, išradimams apsaugoti buvo duodami laikini liudymai. Tokiais liudymais apdrausta 27 pakako sudaužyti į šipulius pasigelbines valtį, nuplėsti laipakus, atplėsti liaukų dangtį, žodžiu sakant, vienu ypu buvo nuskustas laivo takelazas.

Nuo 1927 metų, kai buvo išleistas patentų įstatymas, štai kiek Lietuvoje buvo išradimų: 1928 m. buvo 91 išradimas, 1929 m. — 152, 1930 m. — 60, 1931 m. — 82, 1932 m. — 71, 1933 m. — 60, 1934 m. — 62, ir 1935 m. — 74 išradimai. Taigi nuo 1927 metų ligi šių metų pradžios iš viso buvo užpatentuota 625 išradimai, iš kurių 76 buvo padaryti Lietuvoje. Lietuviai išradimų gausumą pasižymėjo 1929, 1932 ir 1934 metais, padarydami kasmet po 12—14 išradimų.

SLA. Jubiliejiniai Darbai

LENKTYNĖS.

Praeitame numery talpinome išsą naujai gautų narių sąrašą. Iš to sąrašo matome, kad Aukšinio Konkursio Vajaus metų bėgy naujų narių gavome 1,121. Skaičius nemažas, bet ir nedidelis. Jei visiems organizatoriams taip sektųsi, kaip, pavyzdžiui V. Kerševičiui, W. Donuškai, J. G. Polterui, 43 kuopai, J. Radzevičiui, S. Kučinskui, 198 kuopai, J. Tvaranavičiui, P. Tarasui, A. Siaurui ir nemažam skaičiui kitų, kurie gana daug naujų narių gavo, tai šis vajus mums tikrai galėtų nemažiau 5,000 naujų narių duoti. Aplinkybės gyvenimo, tačiau, tokios, kad ne visi yra giliuokingi, ne visiems sekasi naujus narius verbuoti.

Bet, žvilgtelėjus į praeitame numery tilpusį sąrašą, vis tik matome nemažą lenktynės tarpe mūsų organizatorių, kurie, matyt, stengiasi vienas kitą pralenkti, kad kogaugiau naujų narių prirašyti. Iki šiol pirmoje vietoje stovi p. V. Kerševičius. Kas jį iki pabaigai šio mėnesio pralenks, apie tai pakalbėsime lapkričio mėnesiui praėjus.

KALEDŲ DOVANOS.

Lietuvoje sakoma: „Kalėdos — visiems bėdos“. Bėdos todėl, kad ukininkai pirm Kalėdų turi atsimokėti savo samdiniams, turi ieškoti naujų samdinių ir tt. Amerikoje samdiniam mokama kas savaitę ar panašiai. Bet prieš Kalėdas ir Amerikoje yra bėdų: amerikiečiai Kalėdoms teikia dovanas savo artimiesiems: vyrai pačioms, pačios — vyrams, vaikai — tėvams, tėvai — vaikams, giminės — giminėms, draugai — draugams ir tt.

„Bet ką Kalėdų dovanos turi su SLA. Aukšinio Konkursio Vajumi?“ — klausite. Turi ir labai daug. Besiartinant Kalėdoms ne vienam prisieina pagyvoti, ką dovanoms savo artimajam nupirkti. Labai dažnai sugalvoti taip nepavyksta, kad dovana nė pats dovanotojas, nė dovana gavusis nepatenkinti. Ant greitųjų, mat, bile ką nupirko, nors nemažus pinigų užmokėjo ir dovana, kuri, kartais, tik vietą namuose užima. Kam tokiose atsitikimuose nepavyksta sugalvoti gerą dovana savo artimajam Kalėdoms nupirkti, kodėl negalvoti apie Susivienijimo dovana — apie savo artimojo prirašymą prie šios didžiulės lietuvių organizacijos? Čia dovana gali būti pasirinktina: dovanotojas gali savo artimajį prie SLA. prirašyti ir visą amžį už jį duokles mokėti; jis taipgi gali vien tik prirašymą padovanoti, o prirašytas vėliau pats duokles mokėtis.

Pasirinkimas nemažas: prirašyti galima ant visokių sumų, pradedant \$150 ir baigiant \$5,000.

Tai nepaprastai geros dovanos! Pirm pirmo bent kokios dovanos — pagyvokite apie šias dovanas. Tikiu tokios dovanos gavėjas bus patenkintas ir dėkingas, nes gali jis ar ji labai nori prie SLA. prisirašyti, bet ekonominė padėtis jam ar jai tai padaryti neleidžia.

SVARBIAUSIAS MENESIS.

Lapkričio mėnėsis šį metų mūsų organizacijos gyvenime yra svarbiausias. Svarbiausias todėl, kad šio mėnesio 22 dieną sukurta lygiai 50 metų nuo Susivienijimo įsikurimo, nuo pradžios mūsų brangiosios organizacijos gyvavimo. Pastebėjus mūsų organą — matome,

kad daugelis kuopų, apskričių rengia įvairaus pobūdžio parengimus ty sukurtyvių atžymėjimui. Kaip išrodo, parengimai bus įvairiausio pobūdžio: pratybų, koncertai, vaidinimai, vakarienės ir tt. Beabejo, laike šių parengimų mums patiks tinkamai šias svarbes sukurtyves paminėti.

Paminėjimus, tačiau, ne visos kuopos ir ne visi apskriviai rengia. Yra dar tokių kuopų ir apskričių, kurie ar nesupranta, ar nematė reikalo šioje didėje mūsų organizacijos eigoje dalyvauti. Patartina ir toms kuopoms ir tiems apskričiams šios brangios progos niekais nepaleisti. Kad ir mažas parengimasis vis bus geriau, negu nieko.

GERIAUSIA PROGA.

Kadangi šį mėnesį daugelis kuopų ir apskričių rengia SLA. 50 metinių sukurtyvių paminėjimą, tai organizatoriams susidaro gera proga ir naujų narių paieškoti. Ieškoti jų nebus taip sunku. Į parengimus, aiškus dalykas, atsilankys nemaža mūsų brolių ir seserių, kurie prie Susivienijimo dar nepriklausio. Parengimuose, programo praturpime organizatoriai gali prie tokių nepriklausančių lengvai prieiti, jiems apie SLA. paaiškinti ir juos, beabejo, į Susivienijimą gauti.

Šia proga organizatoriai gali vaikščioti ir namuose pas tuos lietuvius, kurie prie Susivienijimo dar nepriklausio. Susivienijimo evangelija šių sukurtyvių proga turėtų pasiekti kiekvieną lietuvių, šiame kontinente gyvenantį. Visi turi žinoti, kas yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ir kad prie šios organizacijos geriausia priklauso.

Organizatoriai, išnaudokite šią progą! Pakalbinkite kiekvieną savo pažįstamą, kiekvieną lietuvių prie Susivienijimo prisirašyti. Pradžioje konkurso svajojime ir kalbėjome apie dešimt tukstančių naujų narių. Metui laiko praėjus, laike konkurso prirašėme tik kiek daugiau tukstančių. Sukruskime, kad iš pradžių nusistatytą kvotą pripildžius!

AGITACINIAI LAPELIAI.

Aukšinio Konkursio Vajaus organizatoriams nebus naujiena, jei pasakysime, kad SLA. Centre yra pagaminta Aukšinio Vajui specialiai pritaikintų lapelių lietuvių ir anglų kalbomis. Tuos lapelius teikiame visiems organizatoriams veltui ir dar jų vardus bei antraštes pridėdame. Užtenka tik į Centrą parašyti ir tokių lapelių bile kalboje pareikalauti.

O tie lapeliai, kiek mums tenka patirti iš kai kurių organizatorių, yra didelė pagalba ir patiems organizatoriams ir būsimiems kandidatams: organizatorius įteikė numatomam kandidatui lapelį ir jau gali tikėtis, kad jį gerai apie Susivienijimą painformavo. Busimas kandidatas gavo lapelį ir jam jau nereikia klausyti „Ikyrios“ organizatoriaus kalbos — pats liuosu laiku namie ar kur kibai nori prie SLA. prisirašyti, bet ekonominė padėtis jam ar jai tai padaryti neleidžia.

Einant smarkiausiam sujudimui ieškojime naujų narių šį mėnesį ir turint įvairias pabudžio parengimus minint SLA. sukurtyves, visi organizatoriai kaip tik ir turėtų šiais lapeliais kodaugiasia naudotis.

Parašykite į Centrą ir pareikalaukite agitacinių lapelių. Gausite kiek tik norėsite.

SLA. Jubiliejinis Albumas

SLA. Jubiliejinis Albumas turėjo išeiti pirm Seimo. Delei susidėjusių aplinkybių, Albumo pirm Seimo išleisti negalėjome. Delei ty pačių aplinkybių ir po Seimo tulą laiką Albumo leidimo darbai buvo sulaukta. Dabar, tačiau, Albumo spausdinimas jau eina visais garais ir, tikimės, pirm šių Naujų Metų jis bus pabaigtas ir visi užsirašiusieji jį jau turės savo namuose.

Minimas Albumas, tai netik Susivienijimo, bet galima sakyti ir visos Amerikos lietuvių penkių dešimtų metų šiame krašte gyvenimo paveikslas. Šiame gražime ir dideliame kūrinyje tilps netik SLA. kuopų ir darbuotojų paveikslai, netik mūsų veteranų ir buvusių seimų atvaizdai; Albume bus išsiaiščiota eilė — puslapių puslapiai — ir bendro Amerikos lietuvių gyvenimo darbuotojų paveikslas: svarbesnių įvykių, visuotinių seimų, žymesnių asmenų, daugelio draugijų ir klubų. Žodžiu sakant, paimsi SLA. Jubiliejinį Albumą ir jame pamatysi tą mūsų 50 metų Amerikoje gyvenimo vaizdą, kurį mums savo darbais, savo pasišventimu, energija ir gerais norais teko nupiešti.

Kol Albumas neisleistas — jo kaina tik \$2.50. Išleistas — jis bus daug brangesnis, bene \$4.00 ar ir daugiau. Kodel tad dabar šio svarbaus ir reikšmingo veikalo neįsigyti ir kelių dolerių nesutaupyti? Pati Albumo užsirašymo ir paveikslų jį siuntimo eiga eina gana gyvai. Daugelis SLA. darbuotojų rašo į Albumo Redakciją laiškus, pradžioje dėkui už savo ir kitų jų kolumnos darbuotojų atvaizdus prisistatę. Nemaža kuopų atsilaukia, ar dar nepervėlu paveikslus į Albumą prisistatę. Vadinasi, Albumo reikale judėjimas gana didelis.

Nors jau buvo minėta, bet čia dar pakartojame: paveikslų ir prenumeratų del Albumo prisistatymas yra pratęstas iki 22 dienos, 12 lapkričio. Lapkričio 22 dienos, 12 valandą nakčia užstoja SLA. Jubiliejinio Albumo zero valanda: po tos valandos paveikslai į Albumą nebus priimami ir taipgi po tos valandos Albumo prenumerata jau bus kitokia, žymiai brangesnė.

Todel, kurie norite Albumą pigiai įsigyti, kurie norite savo atvaizdus, drauge su tukstančiais kitų paveikslų, Albume matyti — nepasivelkuokite. SLA. 7 Rajono Gen. organiz., p. A. Tvaranavičia štai ką Albumo reikale rašo:

SIMTAS DOLERIŲ ALBUMUI.

„SLA. Pildomajai Tarybai paskelbus SLA. Jubiliejinį Albumą išleisti, užsibrėžiau, kad bent 100 dolerių sukūš Albumo išleidimui ir jau 75 dol. nušiučiau į Centrą. Dar reikia 25 dolerių, bet turiu kelis jau ir pasidėjęs.

„Pasidėjęs savo fotografiją duoti ir Albumą užsiprenumeruoti buvusio SLA. Kontrolės Komisijos pirmininko žmona, visuomenės veikėja ir rašytoja p. S. Grišenė. Už vieno Albumo prenumeratą ir už fotografiją į Albumą patalpinti 5 dol. sumokėjo gabus ir kelis metus Philadelphiaje radio lietuvių klubo valandų vedėjas p. K. Kisielis. Spalio 25 d. apsilankiau Lietuvių Respublikonių Pagalbiame Klube, kuris maloniai su tiko savo valdybos fotografiją patalpinti į Albumą ir tam tiks lūi paskyrė 10 dolerių. Klubiui vadovauja nenulstantis veikėjas p. Ig. Liepa.

„Be to, Dr. Ig. Stankaus fotografiją ir prenumeratą už vieną Albumą jau esu į Centrą nusiuntęs. Bet gerb. daktaras dar vieną Albumą užsiprenumeruoja, sumokėdamas man \$2.50. Daktaras sako, kad S. L. A. Albumas bus istoriškas leidinys ir todėl vieną Albumą pasidėsiąs į savo privatį knygyną, o kitą padėsiąs laukiamajame kambary ant stalo.

„Renkant Albumui fotografijas ir prenumeratas, tenka susitikti visokios nuomonės žmonių: vieni pageidauja ir nori, kad Albumas būtų išleistas prieš šias Kalėdas, o kiti laukia ir nieko nesako. Žinoma, tai priklauso nuo Albumo Redakcijos ir kaip greitai pasidėjęsusi parupins savo fotografijas.

Bravo, mūsų energingas darbuotojas, p. A. Tvaranavičius! Nors keletas organizatorių yra šimtą Albumo prenumeratų jau senai prašę, bet jei atsi-rastų dar daugiau tokių energingų darbuotojų kaip p. Tvaranavičius, tai del Albumo išleidimo lėšų Jubilėjaus Komisijai galvų neskaudėtų.

SLA. DIDŽIAUSIOS SEIMOS PAVEIKSLAS.

Be daugelio kitų, Albume tilps didžiausios SLA. seimos paveikslas — pp. Nienų, iš Sweet Valley, Pa., paveikslas. Pono Nieniaus šeima susideda iš 8 narių ir visi jie priklauso prie SLA. ir ne ant mažųjų apdraudus sumų. Pagerbimui šios šeimos — į Albumą dedame paveikslą.

Bet p. Nienius tuo dar nepatenkintas: neseniai jis prisuntė grupelę darbuotojų, prie to pridėjo \$15.00 ir sako: „Aš pridedu prie SLA. eigos jau daugelis metų. Priimkite taipgi mano \$15.00 prisidėjimui mūsų organizacijos svarbios knygos išleidimui“.

Tai gražus p. Nieniaus gestas. Jis netik didesles duokles už visą šeimą į Susivienijimą sumoka, bet dar randa galimybę ir Albumo išleidimui paremti. Butų gera, kad ir kiti SLA. darbuotojai p. Nieniaus šį gražų gestą pasektų.

Nepamatuoti Priekaištai

„Amerikos Lietuvis“ korespondentas iš New Yorko rašo apie ne esamą „SLA. Albumo Skandalą“. Tikrinama, kad jei Albumo gamintojų niekas nebūtų tyčia trukdęs, tai Albumas jau senai būtų pasiekęs prenumeratorius.

Šia proga gali užtikrinti, kad SLA. Aukšinio Jubilėjaus Albumo išleidimo reikalais nebuvo ir nėra jokio skandalo ir niekas to darbo tyčia netrukdo. SLA. Jubilėjaus Komisija, kuri rūpinasi Albumo išleidimu, sutartinai dirbo ir dirba ir kiekvienas komisijos narys dėdą visas pastangas, kad Albumas galimai artimiausioje ateityje išleistas. Pildomajai Tarybai, šį darbą pavadus komisijai, visai nesikiša į Albumo išleidimo reikalus.

Kuriuo budu Albumas galėjo senai pasiekti prenumeratorius, kuomet Albumui medžiaga — atvaizdai priimami iki šio lapkričio 22 d.? Rodos kiekvienas gali suprasti, kad negalima Albumo išleisti pirma, negu jame telpanti atvaizdai surenkami. O kad atvaizdai Albumui priimami iki lapkričio 22 d., tai jau nuo liepos mėnesio pabaigos šis faktas garsinamas „Tėvynėje“.

Albumo išleidimui, kaip ir visiems SLA. darbams, daugiausiai ir vienatiniai kenkia, tai nepamatuotų gandų sklaidymas ir visokiais priekaištais svaidy-

mas į ty darbų priešakyje stovinčius viršininkus. Nejaugi prietelkios Susivienijimui spaudos bendradarbiai negali surasti ką nors naudingo Susivienijimui ir jo dirbamiems darbams parašyti į laikraščius? Juk laikraščiai ne tam leidžiami, kad juose tik ką nors barstyt, smerkti, diskredituoti visuomenės akys.

Taigi SLA. Jubiliejinio Albumo išleidimo darbas varomas pilniausioje harmonijoje komisijos narių tarpe ir niekas ty-

čia tam darbui netrukdo ir ne-trukdo. Bent jokis trukdymas nėra žinomas šių žodžių rašytojui. Dar kartą prašomi visi SLA. veikėjai ir nariai pasidaryti Albumo išleidimo reikalingą parėmimą, parenkant apmokamų profesionalų, veikėjų ir biznierių atvaizdų bei užprenumeruojant Albumą visiems geroms valios lietuviams. Dėdamos visos galimos pastangos Albumą išleisti kuoartimiausioje ateityje.

S. E. Vitaitis,
Albumo Redaktorius.

SLA. Prezidento Pasitarimas Su Nariais

SLA. ALBUMO REIKALAI.

Mūsų Susivienijimas yra netik broliškos pašėlės ir gyvates apdraudus bei labdarybės organizacija, bet jo svarbiausia mūsų išeivijoj rolė turėjo būti ir, mano manymu tebėr, lietuvių kultūrinis ir tautinis darbas. Mes, kaip lietuviai, įvairių gyvenimo priežasčių delei aplėdę savo tėvų kraštą, besibastą svetur, jaučiamės ir esame lietuviai, ir tokiomis norime būti. Ir tas jausmas ir noras yra pas mus visus, nežiurint kokių religinių, ekonominių, politinių ar drauginių ištikimybę ar ba linkimų mes nebūtume.

Per ilgų metų eiles Amerikoje atvykę lietuviai stengėsi netik palaikyti lietuviybę, lietuvių kalbą, papročius ir tradicijas, bet pasišventę dirbo ir teikė moralę ir materialę paramą saviškiams Lietuvoje, kurie tebenėš svetimų pavergėjų junga. Tas viskas yra mums taip gerai žinoma, kad išskaitliavimų visų Amerikos lietuvių pasišventimui, aukų ir nuopelnų visai nereikia minėti.

Bet, laikui bėgant, mūsų žemės tautų problemos ir mėginimas jas išristi sutvėrė tokią aplinkybę, kad lietuvių tauta, bent dalinai, atgavo politinę nepriklausomybę. Mes išeivijoj pasilikę tautos atbudimą ir tranzicijoj iš vergovės į laisvę perstojome lošę vadovaujančią rolę, nes nepriklausomą Lietuvį greit susidarė daug palankesnių aplinkybių lietuvių kultūriniam kilimui. Mes išeivijoj esantieji pradėjome jaustis kaip ir nebereikalingi, o mūsų broliai nepriklausomoje Lietuvoje, užmiršę faktą, kad „be mūsų pagalbos jie dar ir šlandien svetimų vergais gal tebutų, dažnai tiesiog ar aplinkiniams budais aiškiai pasako, kad mes, Amerikos lietuviai, ir lietuvių tautos reikalus „mesikistume“.

Nežiurint vienokį ir nieką, mes Amerikos lietuviai, pergyvenę tiek aštrių kovų už lietuviybę gyvybę, pergalęję, tik įvairių sunkumų ir sudėję tiek aukų ant lietuvių atgimimo aukuro, nenorime jau taip greit iš gyvinimo arenos pasitraukti arba „numirti“. Vienok mes pilnai įvertinam savo silpnębę: apie pusę milijono mūsų, Lietuvių gimusių, ir apie milijoną mūsų ateinančios kartos, Amerikoj gimusių, esame išblaškyti po visą šiaurės Amerikos kontinentą, tarpe šimto keturių dešimčių milijonų (su Kanada) kitaip kalbančių žmonių. Viespataujančios tautos (anglų ir jų ainių) kultura, institucijos (mokyklos, bibliotekos, muziejai), atstumas vienių lietuvių nuo kitų, palyginamai mažas skaitlis vieno ar kito naujokėnų, stoka mūsų pačių tarpe mokytojų, organizatorių, — viskas labai apsunkina mūsų padėtį. Todel dažnai mes jau girdime balsus apie laipsnišką mūsų ištartėjimą ir lietuvių išnykimą.

Kaip ir kas bus ateity, pranašauti nėra saugus dalykas. Bet kol mes esame gyvi — norime ir savo gyvybės ženklus parodyti. Tad kuo ir kaip gali Amerikos lietuviai atsižymėti? Mūsų broliai Lietuvoje įstengs universitetą ir kitas aukštesnes mokyklas išlaikyti; jie turi jau išauklėję pedagogus, kalbininkus ir mokslo vyrus ir moteris; leidžia žurnalus, knygas ir laikraščius; jie turi bibliotekas ir muziejus. Mes džiaugiamės jų laimėjimais ir pasiekimais ir dabinamės jų varais ir sielvartomis.

Mūsų Amerikos lietuvių didžiausia organizacija, mūsų Susivienijimas, 22-ą lapkričio, šių metų, švenčia 50 metų savo gyvybės ir darbo sukurty. Iš penkiolikos tukstančių narių, tik ketvirta dalis yra su Susivienijimu vienmečiai ar senesni. Trys ketvirtadaliai Susivienijimo narių yra jaunesni kaip Susivienijimas, o apie 3,500 narių yra tik pusė Susivienijimo amžiaus ar jaunesni (25 metų ar mažiau). Penkios dešimtys žinomos istorijos, rodos, nežymus laiko periodas, bet mūsų lietuvių gyvenime, kiek tai permaining, kiek pažangos padaryta!

Penkiųdešimt metų atgal Amerikos lietuviai savo tarpe neturėjo nė vieno advokato. Dabar jų turime suvirš šimto. Penkios dešimtys metų atgal Amerikos lietuviai neturėjo nė vieno daktaro; dabar jau turime suvirš du šimtus. Tada neturėjome inžinierių, mokytojų, slaugių, technikų, vertelų (biznierių); o dabar jau turime šimtus. Taigi per penkiųdešimt metų Amerikos lietuviai padarė didelę pažangą, atsiekė daug. Bet viskas tas reikalavo aukų, pasišventimo, išvermės, pasikėjimo.

Kad ir mūsų Susivienijimas ir jo organizatoriai ir budavotojai. Kiek tie mūsų pionieriai, kaip ir šių dienų veikėjai, yra pasvėntę laiko ir aukų, kol pasiektas tas, kas yra pasiektas! Kiek pasakytą prakalbų, kiek nukentėta, kiek įžeidimų ir smugių pergyventa, kiek nemirtingų naktų praleista rengiant prakalbas, lankant susirinkimus, konferencijas, suvažiavimus ir seimus... Atlyginimas už tą viską po penkių dešimty metų: tai mūsų Susivienijimas su penkiolika tukstančių narių ir pinigine rezerva beveik dviejų milijonų dolerių.

Penkių dešimty metų gyvenimo barą išvarę, mes norime iš savo darbų ir pažangos pasidžiaugti ir ateinančioms gentkartėms visa tai užrekoruoti. Negalime mes to visko pažymėti granito pantenuose, o veikėjus pagerbti marmuro biustuose. Bet darome ką galime. Todėl paminėjimui mūsų organizacijos penkių dešimty metų jubilėjaus ir abelnei Amerikos lietuvių pažangos, kuri be mūsų Susivienijimo būtų buvusi negalima, nutarėm išleisti Jubiliejinį Albumą. Bus tai puikiausias kūriny, kokį Amerikos lietuviai lietuviškam pasauliui yra pateikę. Jame atžymėsime paveikluose, ir trumpais, aiš-

kiais aprašymais mūsų organizacijos veteranus ir veikėjus, mūsų seimus, apskričių suvažiavimus, kuopas, draugystes ir meno grupes. Taip pat ir mūsų įstaigas, mūsų profesionalus, mūsų vertelgas ir žymesnius, mūsų gyvenime pasižymėjusius asmenis. Mūsų Susivienijimo Jubiliejinis Albumas bus monumentalis darbas. Jo išleidimas apsieis apie \$8,000.

Vienok mes, kurie esame pastatytį priešaky Susivienijimo reikalus tvarkyti, dar nepilnai sugebėjome pertikrinti Susivienijimo narius ir veikėjus apie šio sumanymo svarbą, ir ne nuo visų esame gavę reikalingą paramą.

Dar daug kuopų savo paveikslą neprisuntė. Kodel? Nusiimti paveikslą nesunku. Fotografuoti noriai dykai tai padarys, nes gaus pavienių narių užsakyumus, kas padengs jo lėšas. Jei kuopa išde ir neturi pinigų, tik jau netaip sunku sumesti \$10.00 už ketvirtąjį arba ir \$25.00 už visą Albumo puslapį! Mums tie paveikslai yra reikalingi padaryti Albumą pilnesniu ir didesniu, įamžinti mūsų veikėjų ir narių atmintį knygėje, kuri pasiliks ateinančioms gentkartėms. Tuo pačiu laiku palengvins Susivienijimo viršininkams surasti lėšas Albumo leidimą padengti.

Kitas labai žymus ir negeistinas trukumas, kurį aš noriu su nariais pasidalinti, tai mūsų profesionalų ir biznierių apsielaidimas. Aš asmeniškai išsuntinėjau apie 600 laišku mūsų advokatams, daktarams, vaiztinkams, graboriams, bistnieriams ir specialistams, o iki šiol esamę gavę tiktai apie trisdešimt paveikslų nuo mūsų profesionalų, ir apie tiek pat nuo biznierių. Dažnai mes girdime profesionalų ir biznierių nusiskundimus, kad lietuviai nesilauko „savas pas savą“ lozungo. Bet galia, kad daugelis jų nesupranta, jog mažai dalyvaudami mūsų gyvenime ir neužtektinai garsindamies, jie daugumai yra nežinomi.

Nekurie profesionalai ir biznieriai atrašo man, kad girdi „mano paveikslas bus Albume kaip veikejo arba viršininkas“. Tas tiesa. Bet ta Albumo dalis, kur tilps veikėjų ir viršininkų paveikslai neturi nieko bendro su kita dalimi, kur bus paveikslai mūsų profesionalų. Nežiurint kur ir kaip ir kodel mūsų advokaty ir daktary ir biznierių paveikslai Albume netilptų, kiekvienas jų turi kuonogrečiausiai priduoti savo paveikslą ir \$5.00, kad galėtume patalpinti klasifikuotame skyriuje. Mes norime tarp savęs vieni kitas geriau pažinti ir pasigirti pasaulio lietuviams, kokią pažangą esame padarę.

Lapkričio 22, 1936 yra pasikutinė diena į Albumą paveikslų priėmimui. Gerbiami nariai ir veikėjai! Tuojau nueikite pas savo pažįstamą lietuvių advokatą, daktarą, dentistą, aptiekorių, biznierių ar specialistą ir paklauskite, ar savo paveikslą jau pasiuntė į SLA. Jubiliejinį Albumą. Jei ne, tai paimkit nuo jo ir nevilkinant pasiuskit. Su savim nusineškit pavyzdinį, „Tėvynėje“ tilpusį puslapį. Nereiks ilgai aiškinti. Kuopos, draugystės, chorai ir vaidelių grupės taipgi atminkite: paskutinė diena patalpinti mūsų paveikslą į SLA. Jubiliejinį Albumą ir įamžinimo Amerikos lietuvių istorijoj, yra lapkričio 22, 1936.

Prašau visų Susivienijimo draugų pagalbos šiame darbe!

F. J. Bagočius,

SLA. Prezidentas ir Jubilėjaus Kom. pirmininkas.

S. L. A. REIKALAI

IŠ S. L. A. KUOPŲ DARBUOTĖS

TORONTO, KANADA.
SLA. 236 Kp. Darbuotė.

Spalio 7 dieną sukako du metai nuo SLA. 236 kp. įsikurimo. Ta proga, 10 d. spalio buvo suorganizuotas vakaras — paminėjimas. Scenoje buvo pastatytas spektaklis — komedija „Pono Felikso Atsilankymas“. Pirm. J. Jokubynas pratarė keletą žodžių organizacijos reikalais ir kuopos narių, Zosė Užemėkienė, gražiai padainavo keletą dainelių. Po to sekė linksni šokiai iki 12 val. nakties.

Taip mūsų kuopa įžengė į trečiuosius metus. Linkiu, kad šie metai, mūsų kuopai būtų laimingi ir pasekmingi.

Susirinkimas.

Spalio 11 dieną įvyko kuopos mėnesinis susirinkimas. Teatralė komisija pranešė, kad iš praeito vakaro gauta virš 10 dolerių pelno. Šiais laikais tai gana geras pelnas. Ona Indrelienė pasveikino kuopos narius su naujais gyvenimo metais. Buvo daug kalbama visokiais mokyklėse reikalais ir nutarta šaukti tėvus dėl pasitarimo. Teatralės komisijos narys A. Frenzelis įnešė pasiūlymą rengti šeimynišką vakarą, arba kitaip pavadinti „Silkių balių“. Nekurie nariai buvo tam priešingi, nors prieštastis neuždėdė. Daugumos nuomone remiantis, pasiūlymas tapo priimtas.

Motery Pasitarimas.

Spalio 18 dieną, teatralės komisijos pastangomis, buvo sukvietos kuopos moterys pasitarimui dėl rengiamo „Silkių balius“. Nutarta balių ruošti lapkričio 7 dieną, 949 Dundas St. W. Tam išrinkta komisija į kurią įėjo: E. Kidžienė, Ona Kuniutienė, M. Šimonienė ir M. Jokubytienė.

Susirinkimas.

Sekantis SLA. 326 kuopos susirinkimas įvyks 8 d. lapkričio, 2 val. popietį, 949 Dundas St. W. Visi nariai prašomi atsilankyti.

Korespondentas.

SO. BOSTON MASS.

SLA. 43 Kp. Jubiliejinis Bankietas.

SLA. 43 kuopa rengia bendrai su jaunuolių 365 kuopa puikų bankietą 29 d. lapkričio, 1936 m., Lietuvių Name, 6 val. vakare. Kuopos pirm., p. Janukas, tam tikslui rengiasi su geru štabu mūsų moterų priešo šaunaus bankieto, minint 50 metų sukaktuves mūsų S. L. A. Manoma pagerbti kuopų veteranus, pakviesti ir sutiko būti šio vakaro svečiais Prez. F. J. Bagočius ir mūsų dvasios vadovs p. S. E. Vitaitis. Ponai Minkai, girdėjome, per savo radio pusvalandį suteiks progą p. S. E. Vitaičiui pakalbėti. Prašau kuopos narių rengti mūsų vakarą — lapkr. 17 d. paveikslai, lapkričio 29 d. — bankietas. S. Mokuks.

NORWOOD, MASS.

Laukiam SLA. 2 Apskr. Suvažiavimo.

SLA. 131 kuopos komisija S. L. A. 2 apskr. suvažiavime kuopų atstovus priimti jau yra pilnai pasirengusi.

Suvažiavimas įvyks lapkričio 8 d., 10 val. ryte, Lietuvių svetainėje, Norwood, Mass. Yra užimtos abi sėlės: viršutinėje, taustiškai išpuoštoje, bus laikoma suvažiavimas ir pertraukoj

pasidžiaugimui ilgų metų atliktais darbais.

Šį parengimą Clevelando visuomenė turėtų paremti savo skaitlingu atsilankymu delto, kad dalis įeigų bus skiriama L. K. Warželiui, todėl kuoskaitlingiau visi atsilankykite, tuo daugiau pelno liks Darželiui.

Taipgi ta pačia proga noriu prisiminti, kad mūsų Aukšinis Vajus dar nebus užsibaigęs ir salėje budami galėsite ir prie Susivienijimo prisirašyti. Ten bus kuopos organizatorius p. Stasys Čeranka arba bile kuopos narys suteiks tamstoms reikalingas informacijas.

Mes ieškome gerų vietų dėl bile biznio atidarymo, ieškome gerų ir saugių bankų savo uždėbtą centą padėti, taipgi ieškome ir gražių, švartų namų dėl gyvenimo, tai kodėl niešokoti užtikrintos vietos savo ir šeimynos gyvastį apsidrausti? Juk nebelaikas tai daryti, kada nelaimė aplanko bile šeimynos narių. SLA: yra tinkamiausia ir užtikrinta organizacija lietuviams apsidrausti. Tai kam laukti iki bus pervelu. Taipgi ne pamirškite to iškilmingo parengimo ir praneškite savo kaimynams apie tai.

Jonas Jarus,

SLA. 9-to rajono gen. organiz.

CICERO, ILL.

SLA. 301 Kuopa Turės Parengimą.

SLA. 301 kuopos parengimas įvyks lapkričio 28 dieną, 1500 So. 49-th Ave. svetainėje. Gerbiameji nariai ir narės, turėdami tai atminti ir kuriems tik laikas ir aplinkybės tą vakarą leidžia — pasveskite jį savo organizacijos labui.

Vajus ir Kiti Dalykai.

Jau baigiasi SLA. Aukšinio Konkurso Vajus. Kiek tamsta prisidėjote prie jo pastumėjimo ta prasme, kad kadaigiau naujų narių prirašius? Juk svarbu švesti Susivienijimo 50 metines sukaktuves ir mes turime tuo didžiuliotis. Todel turėtumėte nelikti nė vienos kuopos ir nė vieno nario, kurie šiose sukaktuvėse nedalyvautų. Tiesa, ne visiems aplinkybės leidžia ką nors didelio ir kilnaus parodyti, nes vieni neturime svetainių, kiti — inteligentijos ir tt. Bet priežodis sako: „Kur yra pasirizmas — ten randasi ir galimybės. Todel turime pasitenkinti tuo, ką turime ir galime. Bet tik nereikia miegoti letargo miegu: surengkime kad ir mažą parengimą, kuris irgi daug reikš, nes pašalinus pasikatinis ir parodysi, kad visiems duryrs atdaros ir Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. O kiek daug dar yra mūsų viengenių, kurie prie Susivienijimo nepriklausau. Seniau budavo kai kas išsikalbinėja, kad SLA. neturi augstų apdraudus laipsnių ir senesniems negalima prisirašyti. Bet dabar tokių išsikalbinėjimų jau negalima daryti: Susivienijime galima apsidrausti nuo \$100 iki \$5,000 ir nuo 2 iki 60 metų amžiaus. Todel neturėtumėte likti nė vieno lietuvių, kuris nepriklausytų prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje ir tokiu būdu galėtume kitą jubiliejį švesti su daug daugiau narių. Kai kas gal pasakys, kad tai negalimas dalykas, nes mes iki kito jubilėjaus busime išmirę. Tas tiesa. Bet kur mūsų jaunimas? Kur mūsų pačių vaikai? Aiškūs dalykas, jie randsi keturi ir kurie darbaus kuopos suorganizavime, narių prirašyme ir dar nehuilstančiai tebedarbuoja. Už tą jų sunkų ir ilgų metų darbą tą dieną jiems bus suteikta pagalba ir ceremonijas atliks Vice Prezidentas Mažukna. Po programos bus šokiai ir balius,

vo kuopą, bet bendrai apie visas mūsų organizacijos kuopas ir narius. Broliai ir seserys, neužtenka vien priklausyti ir duokles į organizaciją užsimokėti. O yra tokių narių, kurie neateina į susirinkimus savo duokles užsimokėti. Jei visi panašiai elgtumės, tai kaip mūsų Susivienijimas galėtų gyvuoti? Kožnas narys turėtų žinoti ir jausti, kad jis priklauso prie savo organizacijos ir su pasididžiavimu turi prisidėti prie jos veikimo, lankant jos susirinkimus, parengimus ir agituojant už gavimą naujų narių į savo tarpą. Tik taip dirbant, mūsų organizacijos ateitis gali būti užtikrinta.

K. P. Deveikis.

PITTSBURGH, PA.

Dr. A. Montvidas Bus Pittsburghe.

Turbūt jau visi Pittsburgho lietuviai žino, kad 15 lapkričio L. M. D. name, 142 Orr St., įvyks Pittsburgho draugijų suvažiavimas. Po suvažiavimui toj pačioj svetainėj įvyks šauninis vakariene, kurią rengia Soho draugijos, butent L. M. D., S. L. A. 40 kuopa, A. P. L. A. 7 kuopa ir A. L. D. L. 33 kuopa.

Suvažiavime ir vakarienėj turėsime labai malonų svečią Dr. A. Montvidą iš Chicago, SLA. Sveikatos Komisijos Pirmininką, tai bus didelis pasitenkinimas pittsburghiečiams, nes Pittsburghas mažai progų turi susilaukti tokių gerbiamų svečių iš taip toli. Todel dabar ir sujudę visos „Soho“ draugijos, nuo ko neatsilikio ir SLA. 40 kuopa. Visiems Pittsburgho lietuviams yra žinoma, kad Soho draugijų narės moterys, o ypatingai SLA. 40 kuopos narės, yra puikios virėjos. Tą komplimentą jau nesykį jos girdejo parengimuose, kuriems jos virė vakarienes. Ir dar tas svarbu, kad tuos komplimentus joms suteikė ne jų pačių draugijų nariai, bet svečiai dalyvavę iš kitų kolonijų. Todel visi ne tik Pittsburgho apylinkės lietuvių, bet net ir iš visos Pavaltijos nepraleiskim progos — visi 15 lapkričio bukime L. M. D. svetainėje, 142 Orr St., Pittsburgh, Pa., o ten netik gausime puikią, šiltą vakariene, bet dar išgirsime ir puikią prkalbą, kurią mums pasakys buvimas svečias, gerbiamas Dr. A. Montvidas. O priedui galėsime smagiai pasišokti prie puikios muzikos. Bus dar ir kitokių pamarginimų ir viskas tik už 50c. ypatai — visiems vyrams ir moterims lygiai.

Primenu, kad įžanga visiems bus lygi. Paskutiniu laiku įvyko SLA. 40 ir 86 kuopų parengimas, į kurį vyrams įžanga buvo du kart brangesnė, negu moterims, todel moterys buvo nusiminę ir manė, kad vyrai įjausdami iš du kart brangesnės įsid moteris — visi suuž į parengimą ir moterims neliks vietos. Bet moterys apsiroko: vyrai buvo mažuma ir todel atrodė, kad Pittsburgho vyrai gerai demokratai lygybės mylėtojai. Tat „Soho“ draugijos busimam parengimui ir padarė įžangą visiems lygia, nes jos pageidauja, kad visi dalyvautų ir visi jaustųsi lygiai.

Nors Pittsburgho moterys ir įsitikinę, kad praeitame SLA. kuopų parengime vyrų mažuma buvo, todel, kad jie lygybės mylėtojai, o į parengimą buvo brangesni, negu moterys, bet visos su ta išvada nesusitinka ir sako, kad čia kas nors yra triktai sužinosim, kuomet ištyrimsim. O ištyrimui žada surengti parengimą, į kurį vyrams padarys tik ketvirtą dalį įžangos, kokia bus moterims, tai tada jau tikrai žinosim, ar pittsburghiečiai vyrai jau toki geri

NEKRŪLOGAI

ARLINGTON, MASS.

A. a. Magdalena Lukas (Lukoševičienė).

Nelaislinga mirtis į nieką neatsižvelgia: ji neklausia ar tau laikas jau eiti užmirsti, ar tu viską jau atlikai čia, ant žemės. Ji pakerta tuos, kurie dar turėtų gyventi.

Kaip tu, mirtie, neteisinga esi! Rugsėjo 6 dieną, 1936 m. tu išplėšai iš mūsų tarpo brangią ir mylimą mums Magdalėną Lukas. Juk ji buvo dar jauna, 39 metų — tai ne senas amžius. Ji buvo dar reikalinga

demokratai — lygybės mylėtojai, kaip kad jie atrodo. Bet tas bus vėliau, ne 15 lapkričio, nes 15 lapkričio rizika būtų ne praktiška, nes parengimas turėtų pasekmingu, tai vyrai ir moterys visi nepamirškite 15 lapkričio ateiti į L. M. D. svetainę ne vėliau kaip 6:30 val. vakare. Čia visi busime lygūs — nebus nė brangesnių, nė pigesnių.

Komisijos Narė Ne Sohietė.

LOWELL, MASS.

Ieškokime Daugiau Narių Susivienijimui.

Orui atvėsus, pas mus jau prasideda šoks-toks judėjimas. Turbut geriausia veikia SLA. 173 kuopa. Pereitą mėnesį buvo surengusi vakariene. Labai gražiai išėjo. Liko ir pelno.

Dar aš noriu tarti keletą žodžių apie mūsų organizaciją ir kodel mes visi turim prie jos prigulėti. Jau iš senų senovės kiekviena tauta turėjusi sau augstus tikslus ir siekius, kur dėdavo dideles jėgas, kad juos atsiekus. Žinoma, pavieniam žmogui sunku būtų atsiekti didelį darbą, bet susijungus bendrai — organizuotai pajėgiama atsiekti savo tikslą.

Mes, lietuviai, irgi turime savo tikslą siekti. Bet pavieniai sunkus būtų darbas. Užtat ir yra mums labai svarbu rašyti prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, kur visi prigulėdami galėsime netik šelpiti brolį nelaimėje, bet dar galėsime atlikti ir milžinišką darbą kulturoje. SLA. jau gyvuoja 50 metų ir per tiek laiko kiek S. L. A. yra gero nuveikęs — pavieniai žmonės neatliktų nei per tūkstantį metų. SLA. tuktankius nelaimingų ligonių sušelpė, gelbėjo ir gelbsti našlaičiams. Šimtus biednų mokslėjų leido baigti mokslą. Štai delko reikia visiems prigulėti prie šios mūsų praklinios organizacijos!

Kad toliau galėtume dar daugiau nuveikti — mes turime stengtis, kad prie SLA. pritraukti visus savo draugus ir pažįstamus, kurie prie mūsų organizacijos dar nepriklauso. Todel, gerb., kurie dar nepriegulit, tai neatidėliojant prisirašykite prie SLA. Rašykite ir savo vaikus, nes dabar galėsite gauti apdraudą kaip ir insurance kompanijose.

Neorganizatorius.

pasauliui. Ji dar ilgai, ilgai galėjo būti mūsų tarpe.

A. a. Magdalena prieš 23 metus apleido savo gimtąjį liodelį ir atvyko čia laimės ieškoti. Gimė Mariampolės apskrityje, Antanavo valsčiuje, Girnupiu kaime. Jos motinėle Žilinskiutė ir tėvelis Žemaitis. Jie tikėjosi Tave, Magdalena, dar gyva matyti. Bet jie pirmiau apleido šį pasaulį. Dabar Tu juos pasekei. Bet dar taip peranksti.

Magdalena Lukas, žinomo biznieriiaus Aleksandro Lukas žmona, gyveno ir mirė Arlington, Mass. Priklausė prie SLA. 175 kuopos. Buvo begalo draugiška, linksma ir svetinga draugė.

Nestebėtina tadel, kad Magdalėnos mirtis visus sujaudino. Jos pašarvotas kunas skendo gėlių vainikuose. Jos palydėti į kapus susirinko minia žmonių. Kapuose gaudingą prakalbą pasakė SLA. Prezidentas F. J. Bagočius. Čia visiems asaros riedėjo, bet asaros mūsų mylimos Magdalėnos neatgaivino. Ji nuėjo ten, kur mes visi eisime.

Čia, Amerikoje, paliko dideliam nuliudimė vyrą Aleksandrą, seseris: Ursulę Ivanauskienę, Marijoną Kaunienę ir būrį draugų bei draugų. Lietuvoje jos liudi brolis Kazimieras Žemaitis, sesuo Ona Žemaitukė ir giminės.

Išsekis brangi Drauge šaltam kapely. Mes tavo kapą atlankysim, nors Tavęs nematysim.

Ir taip brangus mūsų Susivienijimas vėl neteko vieno aktingo šeimynos nario.

Marė D. Bagočienė.

— Patarkite savo draugams ir pažįstamiems prisirašyti prie Susivienijimo, nes tai yra didžiausia lietuvių apdraudos ir pašelpos organizacija.

DAYTON, OHIO.

A. a. Elzbieta Gricienė, SLA. 105 Kp. Narė.

A. a. E. Gricienė numirė rugpjūčio 21 dieną. Velionė buvo plačiai žinoma Daytono ir kituose miestuose. Ji buvo gimusi Lietuvoje, Kauno rėd., Raseinių apskrityje, Simkaičių vals., Paalsio kaime. Prieš apsidėmą buvo Elzbieta Turauskaitė. Į Ameriką atvažiavo 1893 metais ir apsidėdė su Aleksa Gricium 1894 metuose. Tula laiką gyveno Pittsburghe, o vėliau atvyko ir apsigyveno Daytono.

Velionė Gricienė sirgo per 13 savaičių. Mirė nuo uždegimo plaučių ir kitų ligų. Palaidota Memorial Park kapinėse, Dayton, Ohio.

Nuliudime velionė paliko vyrą, sunį ir dukterį, gyvenančius Daytono ir seserį Chicagoje, taipgi seserį ir brolį, gyvenančius Lietuvoje.

Netekę velionės, liudime visi SLA. 105 kuopos nariai ir jos draugai.

Lai jai buna lengva šios šalies šalioji žemelė.

Koresp.

SLA. Skolina Pinigus ant Pirmų Mortgičių 5% be Komiso

Sumomis nedaugiau, kaip \$10,000 vienai ypatai ir 50% dabartinės nuosavybės vertės, SLA. skolina pinigus ant nekilnojamos nuosavybės.

Komiso už gavimą paskolos iš SLA. nereikia mokėti. Jeigu takai ir apdrauda nuo ugnies apmokėta ir be pavėlavimo sumokėsite nuosimčius, tai vietoje 6% mokesi tik 5% kas 6 mėnesius už pinigus, pasiskolintus iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.

Reikalaudamas paskolos iš SLA.:

- 1) Kreipkis pas Sekretorių, Dr. M. J. Vinikas, 307 W. 30-th Street, New York, N. Y. ir pareikalauk aplikacijos dėl paskolos.
- 2) Gavęs aplikaciją, ją išpildyk 3-se kopijose, atsakydamas aiškiai visus klausimus.
- 3) Pasiųsk 3 išpildytas aplikacijos blankas su 3 kopijomis namo pavėklo ir \$15.00 į Centrą Sekretoriui, Dr. M. J. Vinikas, 307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

Sekretorius, gavęs viršminėtas aplikacijas su paveikslais ir pinigais nuo Tamstos, pats paskirs, arba prašys kito Pildomosios Tarybos nario, gyvenančio jusų apylinkėje, paskirti įkainuotojus (appraisers) jusų namą apžiūrėti.

Jūs galite gauti paskolą iš SLA. tik prie tokių sąlygų:

- 1) Jeigu jūs prašote paskolos, kuri neviršina dabartinės vertės jusų nuosavybės 50%.
 - 2) Jeigu namai išnuomuoti ir neša pakankamai įplaukų, kad palaikyti namą tvarkoje ir išmokėti visas namo išlaidas.
 - 3) Jeigu savininkas Jame pats gyvena ir turi darba arba įplaukas pakankamai dideles, kad visas išlaidas namo padengtų.
 - 4) Jeigu popieriai (title papers) yra tvarkoje.
- Pinigai \$15.00, kuriuos pasiūniate dėl įkainuotojų, negrąžinama, neatsižvelgiant, ar jums paskola bus suteikta, ar ne, nes \$10.00 iš tų pinigų išmokama įkainuotojams jusų nuosavybės ir \$5.00 lieka išde SLA., padengimui susirašinėjimo išlaidų. Gavime paskolų, SLA. nariai turi pirmenybę prieš ne narius. Bet dabar, kada Susivienijimas turi daug pinigų ant rankų, tadel darys mortgičius ant nekilnojamos nuosavybės ir ne nariams.

SLA. duoda paskolas tik ant gyvenamų namų, bet ne ant hotelių, fabriky, garadžių, gazolino stočių ir kitokių įstaigų ir šiuo tarpolaikiu neduoda paskolų ant farmų.

Pareigą Finansų Komisijos SLA. Konstitucija numato saugiai ir pelningai investavimą SLA. pinigų. Todel Finansų Komisija ir kreipiasi į visus narius SLA. imti paskolas ant savo namų iš SLA. ir progai pasitaikius prašome rekomenduoti paskolas kitiems Susivienijimo Lietuvių Amerikoje pinigais.

SLA. FINANSŲ KOMISIJA:

J. P. Varkala, Pirmininkas,
J. Marcinkevičius-Martin,
A. J. Zalatoris.

Kada prezidentinis kandidatas negauna didžiąją elektoriškų balsų

Kas įvyksta, kuomet prezidento rinkimas užsibaigia ir nei vienas kandidatas negauna reikalaujamą skaitlių elektoriškų balsų?

Tas klausimas kaip tik dabar bus ne pro šalį. Net keturis sykius Amerikos politikoje istorijoje elektoriškos kolegijos neįspildė savo užduoties kaslink paskyrimo prezidento ir vice prezidento. Visuose tuose atsitikimuose, Kongresas, pagal Konstitucijos apsupinimą, išrinko šalies augščiausią vadą ir vice prezidentą.

Kad geriau suprasti tą visą dalyką, visų pirma apsupinkime su procedūra, kaip prezidentas ir vice prezidentas renkami. Lapkričio mėn. antradienį, po pirmą pirmadienį, šalies balsuotojai paauoda savo balsus, ne tiesioginiai politinių partijų kandidatus, bet už prezidentinius rinkikus, kurie prisiėdinti duoti jų balsus nekuriam prezidento ir vice prezidento kandidatams.

Kiekviena valstija turi tiek rinkikų (elektorialų), kiek turi senatorių ir atstovų Kongrese. Kitais žodžiais, New Yorkas turi 47 elektoriškų balsus, Illinois — 29, Ohio — 26, kuomet mažesnės valstijos su mažiau gyventojų, Avizona, Nevada ir Wyoming turi tik po tris rinkikus, Florida 7, Maryland 8 ir tt. Iš viso renkami net 531 rinkikas. Didžiuma, 266, elektoriškų balsų yra būtina reikalinga išrinkti prezidentą ir vice prezidentą.

Kadangi rinkikai yra nominiuoti vieninteliu tikslu — balsuoti už jų partijos kandidatą, tad prezidentinė kova yra nuspręsta, kuomet rinkikai išrinkti. Kuomet kandidatai laimi parinkime elektoriškų balsų, tai rinkimo pasekmės žinomos rinkimo dienos vakare. Aktualus susirinkimas rinkikų kiekvienoje valstijoje ir suskaičymas balsų sueigoj Senato ir Atstovų Buto (bendrai) — tik formaliskumas.

Kitas dalykas, kuomet nei vienas kandidatas negauna didžiosios balsų, Konstitucija apsupina, kad tokiame atsitikime, Atstovų Butas privalo išrinkti prezidentą iš tarpo trijų kandidatų, kurie gauna didžiausią skaitlių elektoriškų balsų. Balsavimas Bute imamas pagal valstijas: atstovai iš kiekvienos valstijos turi po vieną balsą; ir didžiuma visų valstijų reikalaujama padaryti paskyrimą. Senatas išrenka vice prezidentą iš dviejų kandidatų, kurie turi daugiausia balsų.

Aišku, kad jeigu kandidatas negauna užtektinai balsų, tai partija, kuri turi didžiąją atstovų Atstovų Buto, laimės ir paskirs savo kandidatą į Baltąjį Namą.

Ginčijami Rinkimai.

1801 m. po suskaičymui elektoriškų balsų, pasirodė, kad Thomas Jeffersonas gavo 73 elektoriškų balsus, Aaron Burr — 73, John Adams 65 ir Charles Pickney 64. Tuo laiku kiekvienas rinkikas turėjo balsuoti už du asmenis, ir tas, kuris gavo didžiąją balsų, buvo paskirtas prezidentu, o kuris buvo antroje vietoje — tapo vice prezidentu. 1801 m. kovoje galų gale liko tik Jeffersonas ir Burr, bet tik po 36 balsavimų Jeffersonas buvo išrinktas.

Kad antras toks atsitikimas

neįvyktų šioje šalyje, konstitucija buvo pamaityta apsupinti, kad rinkikai turi pažymėti vardą dėl prezidento ir atskiroje vietoje vardą dėl vice prezidento.

1825 m. prezidentinis rinkimas vėl buvo neaiškus, kuomet kandidatai negavo reikalingos didžiosios. Atstovų Butas turėjo išrinkti prezidentą iš trijų daugiausia balsų gavusių kandidatų — Andrew Jackson, John Quincy Adams ir William Crawford. Nepaisant fakto, kad Jackson gavo 99 elektoriškų balsus, o Adams 84, Adams'ą Atstovų Butas išrinko prezidentu. Keturių metais vėliau, Andrew Jackson laimėjo, gaudamas neužgincijamą didžiąją elektoriškų balsų.

1837 m. elektoriškas balsavimas del vice prezidento buvo neaiškus. Sekta konstitucinis patvarkymas, duodant Senatui privilegiją išrinkti vice prezidentą iš dviejų kandidatų buvusių sąraše.

1876 m. abi partijos, republikonų ir demokratų, reikalavo laimėjimo. Keturių pietinės valstijos pasiuntė net du rinkikų sąrašus. Bet iš šių pietinių

valstijų elektoriškų balsų pasirodė, kad republikonų kandidatas Rutherford B. Hayes ir demokratas S. Tildent gavo po 185 elektoriškų balsus. Šiuo syk specialis komitetas, iš penkių senatorių, penkių kongresmonų, 5 augščiausio teismo teis darių, buvo išrinkti patikrinti abejotinus balsus. Šitas komitetas pareiškė, kad Rutherford B. Hayes tapo išrinktas prezidentu Jungt. Valstijų tik vieno balso dauguma.

Po šio atsitikimo, kurį sekė visokia neapykanta ir visoki politiški nesupratimai, Kongresas bandė pamaityti konstituciją, kad ji išrištų ginčijamus rinkimus, bet tie Kongreso pasiūlymai niekad netapo įstatymu. Nuo 1876 m. viskas buvo tvarkoje. Svarbiausia kova vis buvo tarpe kandidatų dviejų didžiųjų partijų, kurių vienas visuomet gavo didžiąją elektoriškų balsų.

1901 m. McKinley buvo išrinktas prezidentu 292 elektoriškais balsais, kuomet jo priešas, demokratas William J. Bryan gavo 155 balsus.

1905 m. Theodore Roosevelt gavo 336 elektoriškų balsus,

kuomet demokratų kandidatas gavo tik 140. 1912 m. Woodrow Wilson jau gavo net 435 balsus iš 531. 1920 m. Warren G. Harding buvo išrinktas 404 elektoriškais balsais, kuomet 1928 m. Herbert Hoover tapo prezidentu gavęs 444 elektoriškų balsus.

1932 m. Franklin D. Roosevelt gavo 472 balsus, kuomet buvo paduota tik 59 jo priešui Herbert Hoover.

Beveik visuose atsitikimuose didžiuma elektoriškų balsų eina kandidatams, kurie irgi gauna daugiausia populiariškų balsų. 1928 m. suvirš 21,000,000 balsuotojų balsavo už Herbert Hoover, kuomet 15,000,000 už jo demokratišką priešą Alfred E. Smith. 1932 m. 22,700,000 vyrų ir moterų balsavo už Franklin D. Roosevelt ir 15,700,000 už Herbert Hoover.

FLIS.

— Dabar eina Susivienijimo Lietuvos Amerikoje Aukšinis Konkursas. Visų narių ir veikėjų būtina pareiga prirašyti savo draugus ir pažįstamus prie organizacijos.

SLA. 14 KP., CLEVELAND, OHIO, suorganizuota 1888 m. Atvaizde matome dalį kuopos narių, kuri 1936 m. turėjo apie 225 narius.

Pavyzdinis SLA. Albumo Puslapis

Čia matome SLA. Aukšinio Jubiliejaus Albumo puslapį, kuris parodo Albumo išvaizdą ir turinį. Techniškai Albume puslapiai išrodo nepalyginamai gražiau, nes atvaizdai išeina geriau, kuomet spausdinami ant slidžios, storos popierio ir brangių spalvuotu juodylu. Albumas bus gražiais kietais apdais su aukso raidėmis papuoštais. Sekančiuose „Tėvynės“ numeriuose idėsime įvairaus turinio ir išvaizdos kitus Albumo puslapius. Kaip matome, puslapių apvadai kampuose papuošti tautiniais ženklais: Gedimino Vartais, Žirgvalkiu, Vytauto Didžiojo skydu ir Lietuvos Karžygių skydu.

Albumas bus virš 300 puslapių, kuriame tilps keli tukstančiai Susivienijimo ir Amerikos lietuvių visuomenės veikėjų atvaizdų. Albumo pradžioje telpa trumpa Susivienijimo istorija ir surašai visų buvusių ir esamų SLA. viršininkų su jų atvaizdais. Žinoma, ne visų senųjų viršininkų atvaizdus galėjome gauti, bet didžiumą jų matysite Albume. Albume bus šie skyriai: 1) S. L. A. įkurėjai ir pirmųjų Seimų delegatai; 2) SLA. Pildomosios Tarybos; 3) SLA. Veteranai; 4) SLA. Pastoviosios Komisijos; 5) SLA. bendras veikimas (kuopų ir veikėjų atvaizdai); 6) SLA. Jubiliejiniai Metai; 7) Amerikos lietuvių profesionalai; 8) Visu-

menės veikimas (visuomenės veikėjai, menininkai, sportininkai ir kt.); 9) Komerciniai skyrius, kuriame tilps lietuvių biznio įstaigų ir biznierių atvaizdai.

Atvaizdus patalpinimui į Albumą galima siųsti iki lapkričio 22 d., šių metų, sekamomis sąlygomis: visas puslapis \$25, gauna 5 egzempliorius Albumo; pusė puslapio \$15, gauna 3 egz. Albumo; ketvirtadalis puslapio \$10, gauna 2 egz. Albumo; pavienio asmens atvaizdo patalpinimas \$5, gauna vieną egz. Albumo. Kviečiami Amerikos lietuvių veikėjai, profesionalai ir biznierių prisijusti savo atvaizdus patalpinimui Albume, kuris bus įamžinta Amerikos lietuvių gyvenimo istorija paveiksluose. Kiekvienam lietuviui garbė patekti į tokį istorinį Albumą.

Iki lapkričio 22 d., š. m., ši nepaprastai Amerikos lietuvių istorinį Albumą galima užsiprenumeruoti tik už \$2.50. Vėliaus Albumo kaina bus žymiai augštesnė. Paprastai tokių Albumų kaina esti nuo \$5 augšty. Dabar kiekvienas gali šį Albumą užsiprenumeruoti tik už \$2.50, taigi tik už pusę kainos, kokia už tokius albumus inama.

Siųskite atvaizdus ir pinigus už jų patalpinimą Albume bei prenumeratas ir visais kitais Albumą liečiančiais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

Pasirink Kas Geriau

Randasi nemaža grupė veikėjų, kurie pretenduoja viską žino ir išmano, viską kritikuoja, viskas negerai, tik planų nenurodo, kas daryti, kad gerai būtų.

Konstruktivė kritika būtina, nes kitaip mes neprograsuotume.

Mes mokam drąskytį, bet nemokam tvirtį, lipdyti, statyti nesugriaujamias tvirtoves. Mes per penkiasdešimt metų, nuo dienos atsiradimo laikraščių, nors gana toli švietimo ir kultūros srity nužygiavom, ir šiandien galėtume tvirtesniu, rimtesniu ir pagreitintu žingsniu žygiuoti prie duosnesnio rytojaus, prie palaimos vavyrų ir moterų balsavo už Franklin D. Roosevelt ir 15,700,000 už Herbert Hoover.

Chicaginė Centro Valdyba per savo sekretorių nesykį per laikraščių skiltis meldė ir kvietė kitas kolonijas pradėti veiklą — šaukti vietos kolonijų susirinkimus, organizuoti ir siųsti pinigine paramą Lietuvos Etninės Kultūros Draugijos Centro. Nieko nesigirdėti apie veiklą kitose kolonijose. Vilnius nepraranda Chicagos Centro Komitetas: jis suredagavo laišką ir šiomis dienomis su paraisu Centro sekretoriaus bus

išsiuntinėta į visas kolonijas, į visus mums žinomus veikėjus ir geros valios lietuvius. Manau, kad laiškas sudomins vietos kolonijų veikėjus, ypač tuos asmenis, kurie užsiprenumeravo ir skaito Laisv. Etninės Kultūros Draugijos organą „Laisvoji Mintis“.

Labai daug bus pasiekta, jei iš vienos pusės visi skaitantieji „Laisvąją Mintį“ dar prieš Naujus Metus atnaujins savo prenumeratą, pasiusdami tiesiog pripuolamą prenumeratą — \$1.00, sekanciu adresu: „Laisvoji Mintis“, Vytauto g-vė 52, Kaunas-Sančiai, Lithuania; iš kitos pusės sutvers kuopą, skyrių, ar grupę rėmėjų Lietuvos Laisv. Etninės Kultūros Draugijos.

Tie, kurie skaitot „Laisvąją Mintį“ — matot, kaip sunki kova yra vedama, kad galutinai išlaisvinti kaimietį iš po įtakos kunigų, išblaškyti iš po kaimiečio makaulės išgyvenusius prietarus, sąmoningais piliečiais padaryti, kad jie sugabėtų atskirti valstybę nuo bažnyčios. Valstybines pareigas eiti kaippo laisvam piliečiui yra kilnus ir garbingas darbas. Bažnytines pareigas eiti, tai ženklina būti skurdžiu ir amžinoj tamsybėj klajoti, vargą, bada kentėti ir džiaugtis, kad ponas ir kunigas tau kailį lupa.

Pasirink kas geriau: ar laisvas, sąmoningas Lietuvos pilietis, ar apdrįskęs, išbadėjęs ponui ir kunigui batus pucinti.

Skaitydamas „Laisvąją Mintį“, tą viską aiškiai matai ir it dievaitis sėdėdamas ant Olimpijos kalno — matai žmones: kas verkia, dejuoja, kas linkminasi, šoka, dainuoja; matai skriaudus, niekšystes; matai dorus, darbščius, pasisventusius veikėjus, kurie žygiuoja prie gerbuvio, prie palaimos visos lietuvių tautos narių ir podraug visos žmonijos.

Lai gyvuoja laisva nepriklausoma Lietuva su jos sąmoningais laisvais piliečiais, kurie vieningai susikaupę žygiuoja link palaimos ir duosaus rytojaus!

Dr. A. L. Graičunas.

„TĖVYNĖJE“ BIZNIERIAI GARSINKITĖS

PAIN-EXPELLER

Palengvialmas drebinančių nevalingios skausmų gaunamas tuojau.

PAIN-EXPELLER

bonkute tik 35c. ir 70c. visose valstijose.

WORLD FAMOUS LINIMENT

KALEDINĖS EKSKURSIJOS

Aplankyk Lietuvą PER KLAIPĖDĄ LIETUVIAMS GERAI ŽINOMA ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

(Per Gothenburgą, Švediją)

Patogi ir Greita Kelionė Pigios Laivakorėjų Kainos

Laivų išplaukimai iš New Yorko

Drottningholm — Lapkr. 19 (*)

Gripsholm — Gruodžio 8 (*)

Kalėdų Ekskursija į Lietuvą

Brošiūrėlė apie kelionę ir Kalėdines ekskursijas į Lietuvą, gaunama nemokamai, visuose mūsų autorizuosiose agentuose ir Švedų Amerikos Linijos skyriuose.

SWEDISH AMERICAN LINE

636 Fifth Ave. and 4 W. 51-st Street.

Rockefeller Center, N. Y. City.

